

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akkab

S. Bilgiç — Amanın şuna bak, benimle
yarışa çıkmış!

Tasarruflarınızı Nerede Saklıyorsunuz ?

Biriktirilen paraları küpe doldurup saklamak devri çoktan tarih oldu. Tasarrufları en verimli şekilde değerlendirmenin sağlam bir yolu da paranızı güvendiğiniz köklü bir müesseseye emanet etmektir. Bili-

yorsunuz ki TÜRKİYE

NA yatırılan

olarak artar,

en verimli

İŞ BANKASI-

paralar, devamlı

yurdumuz için

şekilde değer-

lendirilir, tasarruf sahiplerine zengin ve cazip ikramiyeler

kazandırabilir.

Tasarruf sahiplerine mühim not:
25 Mart tarihinde yapılacak 7 Milyon
liralık çekiliş için sene sonuna kadar
İŞ BANKASINA yatırmış olduğunuz
tasarruflarınızı muhafaza etmelisiniz. Yeni Yılın

12 Milyon

tutarındaki ikramiyelerinden faydalanmak
için de biriktireceğiniz paraları İŞ
BANKASINDA toplamayı tavsiye ederiz.

TÜRKİYE BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

AKBABA

Yıl: 44 Cilt: 10 Sayı: 9 * Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ * 23 Şubat 1966

Demirel'i Uyarma!

SİZ dünyada yokken, ben Ertuğrul yatında Atatürk'le konuşuyordum. Siz Teknik Üniversitede öğrenci iken, ben Büyük Millet Meclisinde Ordu mebusu idim. Benim yazı hayatım elliüç yaşında, sizin küttükte yaşıyorsunuz kırkbir. Akbaba'dan bile iki yaş küçüksünüz sayın Demirel!

Hiçbir hakkım, hiçbir yetkim olmasa, yılların verdiği bir hak, bir yetki var, size biraz nasihat etmem için...

O kadar da değil doğrusu, ben size inandım, ben size güvendim, ben size umut bağladım, değil mi?

Niçin inandım, niçin güvendim, niçin umut bağladım acaba?

Koltuğunuza oturur oturmaz, beş yüz devlet memurunu, kış rüzgârı ile çoluk çocuk, yağmur içinde, tipi içinde, o ilden o ilçe, o ilçeden o ilçeye savuracak diye mi?..

Bir müdür, iki vali, üç kaymakam değiştirilebilir elbet. Ama böylesine bir kadro depremi niçin?..

İşte, Danıştayla karşı karşıyasınız... Ne olacak şimdi?

Altı sakal, üstü bıyık.. Hangisine tüküreceksiniz?

Arkadan iki kanun tasarısı: Biri af, biri seçim...

Af, ne güzel şeydir, ne büyük şeydir. Tanrının bir adı da «Gafur» değil mi?.. O da günahlarımızı affediyor. Afsız yaşayış bir cehennem olur, insan insanın yüzüne bakamaz!

Seçim kanunu da öyle.. Nasreddin Hoca'nın tokadı gibi bir şey: İstanbul'da vuruyorsunuz, dağlar, denizler ötesi bir ilden ses veriyor! Değiştirilmek ister elbet...

Ama, bugünün, bu sıkıntılı günün, bu çekişmeli günün, bu didişmeli günün en acele işi değil...

Biliyorum, cevabınız hazır:

— Seçim beyannamemizde millete vadettik, buyuracaksınız...

A devletim, siz seçim beyannamemizde bu millete yalnız o iki değişikliği mi vadettinizdi?

Adalet Partisine oy veren vatandaşlar, elleri şakaklarında, gözleri yollarda, dört aydır, ha geldi, ha gelecek diye bu iki müdeyi mi bekliyorlar?

Diyelim ki çıktı şu af kanunu.. Acaba, doksan dörtten yüze yükselen Cumhuriyet altını biraz düşer mi dersiniz?

Diyelim ki çıktı şu seçim kanunu.. Eti kasap dükkanında

seyreden ilkokul öğretmenleri, akşam evlerine dönünce: «Koy hanım şu pirzoları ızgaraya» diyebilirler mi acaba?

Millete söz vermişsiniz... Kabul! Ama verdiğiniz söz yalnız bu iki kanundan mı ibaret?

Eğer bu iki kanun milleti mutlu edecekse, resmi gazetenin o sayısını otuz milyon bastırıp bütün vatandaşlara birer tane dağıttırınız: Okuyup okuyup ferahlasınlar!

Sayın Demirel, iktidara geldiğiniz gündenberi bekledim: Çözüm isteyen memleket meselelerinin dökümünü yapıp önemlilik sırası ile birer birer ele almaya başlıyorsunuz diye... Siz, ne insanımızın yüzünü güldürecek bir konuyu ele aldınız, ne toprağımızın.. Meclise sunduğunuz iki kanun, hangi derdimizin ilâcıdır?.. Toprak erozyonunun mu?.. Kafa erozyonunun mu?..

Sağlık erozyonunun mu?.. Ticaret erozyonunun mu?..

Affin da, seçim kanununun da sırası gelecekti elbet. Ama, size hak verdirecek birkaç başarıdan sonra...

Sovyet Rusya, sınırları içindeki Türk topluluklarını parçalayıp yok etmek için dillerini, alfabelerini böldü ilk önce...

İşte Diyanet İşleri Başkanınız sayın Elmalılı'nın yaptığı marifet: Türklüğü, Sünni, Alevi diye ikiye bölmek!

Bu milli suçla o kutsal koltukta oturmasına nasıl göz yumabiliyorsunuz?

Sağlık Bakanınız, Millî Güvenlik konseyinin, kolera salgını yüzünden hacı akınını durdurma çabasına: «Hastalığa karşı önleyici tedbir alınmıştır» diye karşı koydu.

Bizim hacı olmamız, halk dili ile: Ayasofya'da dilenip Sultanahmet'te zekât vermektir!

Yeryüzünde avuç açmadık devlet bırakma, sonra git petrol sultanına döviz dağıt!

Kafasında, fındık kadar değil, incir çekirdeği kadar akı olan kişi, kolera gibi bir tehlikeye: «Aman!.. Ölüm salgını var!» çığlığı ile cankurtaran simidi diye yapıyor!

Ya İzmir mitinginde gözcü gömleği giyen Çalışma Bakanına ne buyurursunuz?.. Artık Bülent Ecevit'i hasetten mi çatlatacak, vatandaşları kâhkahadan mı bayıltacak bu hafiflikler komedisi karşısında, insanı: «Aman Fahrettin Kerim kooos, şunun sırtından işçi gömleğini çıkar da senin gömleklerinden birini giydir» diye avaz avaz bağıracağı geliyor!

Siz de bilirsiniz ya, ama ben yine söyleyim:

Türkiye, sizin rakam dolu, çizgi dolu, çağdaş düşünceli kafanızla kurtulur sayın Başbakan, bayram duası ile değil...

Bir müslüman Tanrıya el açamaz mı, dua edemez mi?.. Elbet açar, elbet eder. Ama evinde, ama odasında.. Gazete sayfalarında değil!

Sizi, birkaç kaleme sevimli gösteren, arkadaşınız sayın Bilgiç'ten ayrı bir tutumunuz olacağını umdukları içindir.

Yoksa, basın kürsüsünde Oflyu hoca ağzı ile konuşursanız, kendinizi politika çölünde iktidar aslanı ile karşı karşıya ve yapıpaz bulursunuz.

En iyi dileklerim ve saygılarımla:

Yusuf Ziya ORTAÇ

Bildiriler modası!

anababalar

Aziz Nesin

O KULUMUZDA Okul - Aile Birliği toplantısı vardı. Beşinci sınıftan üç kızla iki oğlan, toplantıya gelecek anababaları ağırlamakla görevlendirildiler. Ben de onların arasındaydım. Toplantıda konuşulanları başından sonuna kadar dinledim. Hayatımda bu kadar eğlendiğimi bilmiyorum. Görülecek bir şeydi...

Aslında biz konuşmaları dinlemeyecektik. Anababalar salonunda yerlerini aldıktan sonra bizi dışarı çıkardılar. Kapı önünde duruyorduk. Toplantının sonunda limonata, çay, bisküvi dağıtacaklardı. Ama o kadar kalabalık oldu ki, sıcağın bunalırdı, biraz hava almak için kapıyı açmak zorunda kaldılar. Biz de kapı dışında, içeride konuşulanları dinledik.

Önce Müdür Bey konuştu. Baştan, yumuşak yumuşak konuşurken gittikçe sertleşmeye başladı. Anababaların çocuklarıyla az ilgilendiklerini, her şeyi okuldan beklediklerini, oysa asıl okulun ev olduğunu, evde çocukların derslerini yapıp yapmadıklarına bakmadıklarını, okula gelip öğrencilerin durumunu öğretmenlerden sorup öğrenmediklerini söyledi.

— Sanki okullar, çocuğu ailenin başından savmak için yapılmış, dedi. Sonra sayın anababalar her şeyi okuldan bekliyorlar. Okul, ailenin desteği olmadan bir şey yapamaz. Onun için daha sık okula gelerek çocuklarınızın durumuyla daha yakından ilgillemenizi, öğretmenleriyle konuşmanızı rica ederim.

Salonda mırıltılar başladı. Dinleyenler müdürü doğruluyorlardı. Bunun üzerine Müdür Bey de çocukları ne kadar sevdiğini, onlarla ne kadar çok ilgilendiğini, gece gündüz yetişmeleri için uğraştığını anlattı.

Birkaç kadın, «Allah razı olsun...» diye mırıldandı. Müdürümüz gittikçe coşuyordu. Öğrencilerle o kadar çok uğraşıyordu ki...

— Şimdi inanmazsınız, dedi, ama rica ederim inanınız, benim lisenin birinci sınıfında bir oğlum var. Ders yılı başındanberi bir kere bile okuluna gidemedim. Efendim, vakit bulamıyorum... Çocuğumun okulundan kaç kere mektup yazdılar ki, geliniz de görüşelim, diye... Gidemiyorum. Nasıl gideyim? Burdan ayrılamıyorum... Yavrularını yetiştirmek için gecemizi gündüzümüze kattık. Ama tek taraflı olmaz. Siz de ilgilenmeli siz. Öğretmenlere yardımcı olmalısınız.

Müdür Beyden sonra, okul-aile birliği başkanı olan bir hanım,

anababaların dileklerini bildirmelerini rica etti. İyi giyimli bir baba söz aldı. Çocuğuna Türkçe dersinden bir verilmesini hiç doğru bulmuyordu.

— Nasıl olur efendim, diyor, benim çocuğuma Türkçe dersinden bir numara verilir?

O çocuğun öğretmeni:

— Niçin bir numara verilmez? diye sordu.

Adam bir acıip konuşuyordu. Sözlerinin başı sonunu tutmuyor, şimdiki zamanla başladığı cümleyi, geçmiş zamanla sürdürüyor, gelecek zamanla bitiriyordu.

— Verilemez efendim, dedi adam, Fransızca olmuşa, İngilizce olmuşa o zaman anlıyacağımızdır ki bir numara verdiniz. Haklı ve fakat vereceksiniz bir numara almış Türkçe dersinden. Olamaz. Haksızlık olacaktı. Sonra benim çocuk olsaymış ki eğer bir yabancı millet-tendir, bilmiyeceğim Türkçeyi, alır bir numara... Şimdi almıyor... Bu çocuk bir Türk çocuğudur, nasıl bir Türkçe bilmiyecekmiş... Olmaz... Demiyecğim, versinlermiş beş numara... Ama her Türk çocuğu, ki anadili Türkçeymiş, alacaktır en azından üç numara... Benim çocuk konuşur Türkçe, ben anlamışım, annesi anladı, herkes anlıyor, öyleyse anlar öğretmen de... Üç hakkı.

Öğretmen:

— Affedersiniz, anlıyamadım, dedi, «Türk çocuğu olduğu için,

anadili Türkçedir, Türkçe dersinden de en az üç numara verilmelidir» mi demek istiyorsunuz?

— Evet, istiyecğim öyle demişim. Benim çocuk konuşacak Türkçe, ben anlamışım, anası anladı, herkes anlar... O zaman öğretmen de anlıyormuş.

Öğretmen:

— Siz çocuğunuzun ne dediğini anlıyorsunuz yani? dedi.

— Evet.

— Çocuk da sizin dediğinizi anlıyor mu?

— Anlamış lüzum. Sonra hem de benim çocuğum üçten fazla almış olacaktır.

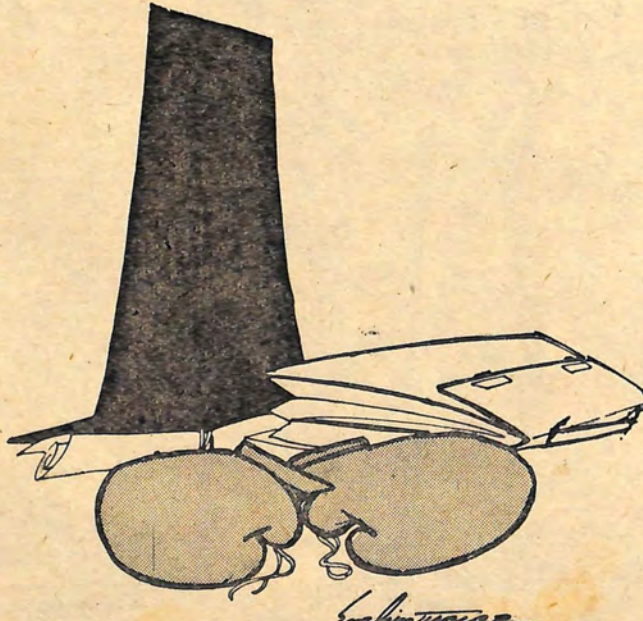
Öğretmen, neden o adamın çocuğunun üçten fazla numara alması gerekli olduğunu sorunca, adam bir devlet dairesinde önemli bir yerde kâtip olduğunu, bu yüzden çocuğuna Türkçeyi iyi öğrettiğini söyledi. Adam «Türk çocuğu Türkçeden bir numara alamaz!» diyor, başka demiyordu.

Başka bir baba konuştu. O da çocuğunun kendisine derslerinden bazı sorular sorduğunu, bu soruların cevaplarının hiçbirini bilmediğini söyledi. Adam:

— Ben nasıl bilmem efendim? diye bağıyordu. Nasıl bilmem?.. Adamın niçin sinirlendiği önce anlaşılmadı, ama:

— Benim bilmediğim şey çocuğuma nasıl öğretilir? deyince ne demek istediği anlaşıldı. Ders programlarının ağır olduğunu söylüyordu.

Döğüşten sonra:

Politika araçları!

— Ben, diyordu, lisede birinciydim. Böyleyken ilkokula giden çocuğumun sorduğu şeyi bilmezsem ayıp olmaz mı? Benim bilmediğim şey çocuğuma öğretilmemelidir. Masum yavrular bu kadar ağır dersleri kaldıramazlar.

Bu baya bir anne cevap verdi. O tam tersine çocuklara çok az şey öğretildiğini, çok az bilgi verildiğini söylüyordu.

— Benim çocuğuma ne sorarsam bilmiyor, diyordu, bizim zamanımızda dersler çok daha ağırdı. Meselâ benim kızım, evde bir akşam, yemekten sonra dişlerini karıştırırken babasına «Geviş mi getiriyorsun baba?» dedi. Rica ederim, dördüncü sınıfta bir kız bu sözü nasıl söyler?

Dördüncü sınıf öğretmeni:

— Ama, dedi, bunun söylemeyeceğini kızınız okulda değil, evde öğrenmeliydi.

O zaman kadın sinirlenerek:

— Yalnız işkembeli hayvanların geviş getirdiği, işkembesizlerin geviş getirmediği okulda öğretilir efendim. Bunu öğretmek annenin değil, öğretmenin vazifesidir. Yani dersler çok hafif. Çocuklar bir şey öğrenmiyor.

Havayı yumuşatmak isteyen Müdür Bey, derslerin programlara göre verildiğini, programı da Eğitim Bakanlığının yaptığını, bu işin Bakanlığı ilgilendirdiğini anlattı.

Ama kadın kolay kolay susmadı:

— Biz her şeyi hükümetten bekliyoruz, dedi, insanlarda işkembe olmadığını çocuklara öğretmek de herhalde hükümetin, koskoca Bakanın görevi değildir. Dördüncü sınıfa giden bir çocuk babasında işkembe olup olmadığını bilmelidir artık...

Bana, ordakiler sanki komiklik olsun diye konuşuyorlarmış gibi geldi. Ama yüzleri çok da ciddiye.

Bizim sınıfta Murat adında bir çocuk var. Öğretmen ona ne zaman:

— Kalk! dese, öğretmene sorar:

— Kim?

— Sen.

— Ben mi?

— Sen oğlum, sen!

— Bana mı efendim?

Öğretmenle karşı karşıya olsa yine böyledir. Öğretmen ona herhangi bir şey sorsa o durmadan «Ben mi efendim?», «Kim?», «Bana mı fendim?» diye sora sora öğretmeni çileden çıkarır. En sonunda öğretmen:

— Senden başka kimse var mı karşımda Murat, tabii sen... diye bağıyor.

O yine çok soğukkanlı sorar:

— Ben mi efendim?

Toplantıdakilerden bir adam ayağa kalktı. Sonradan öğrendik, Murat'ın babasıymış.

— Ben de konuşabilir miyim? dedi.

Müdür Bey:

— Buyrun, konuşun... dedi.

Adam:

— Ben mi? diye sordu Müdüre.

Müdür:

— Siz konuşmak istemediniz mi? dedi.

— Kim?

Meclis kürsüsünde döğüşten sonra:

— Buyur üstad, bu ay maaşı iyice hak ettiniz!

— Siz.
— Ben mi?
— Evet... Buyrun, konuşun.
Adam elini göğsüne götürüp tıpkı Murat gibi sordu:
— Ben?
— Evet, siz... Ne söyleyecektiniz?

Murat'ın babası okulda çocuklara ayaktopu oynatılmamasını rica etti.

— Oğlum, top oynamaktan derslerine çalışmıyor... dedi.

Müdür:
— Çocuğunuz hangi sınıfta? diye sordu.

— Benim mi?
— Kendi oğlunuzu söylemiyor musunuz?

— Ben mi?
— Evet efendim. Çocuğunuz kaçınıcı sınıfa gidiyor?

Adam düşündü, düşündü:

— İşte bu okulda okuyor, dedi.

— Numarası kaç?

— Kimin?

— Oğlunuzun...

— Numarası... Valla, valla... numarasını...

Ne sınıfını, ne numarasını biliyordu oğlunun. Oğlunun adını, soyadını söyleyince, Murat'ın babası olduğunu anladık.

Başka bir adam o kadar uzun uzun bir şeyler anlattı ki, ne demek istediği bir türlü anlaşılmıyordu.

— Türkiye ancak arıcılıkla kılınabilir... diye söze başladı.

Arıcılıkla bu toplantının ilgisini ben anlıyamadım ama, belki onlar anlamışlardır. Adam, arıcılık üstüne pek çok kitap okuduğunu söyledikten sonra arıları anlatmaya başladı. Söyledikleri herkesin bildiği gerçeklerdi:

— Arı, bir küçük hayvandır. Bal yapar. Bal vücuda faydalıdır. Bal, çok kıymetli bir besindir. Bal kahvaltıda da yenir, yemeklerden sonra da yenir. Bal

çok kuvvetlidir. Bal hem de çok pahalıdır. Bal iki türlü olur. Birisine deli balı denilir, öbürü de bildiğimiz bal... bal... bal... bal...

Ballandıra ballandıra balı anlattıktan sonra ariya geçti.

— Arı iki türdür. Eşek arısı, bir de bal arısı... Arı...

Dinleyenler «Of, puff...» demeye başladılar. En sonunda Müdür Bey:

— Arı ne olacak efendim? dedi.

— Bal alınacak arıdan...

— Bal ne olacak?

— Baldan ne olmaz? Her şey olur...

Müdür sinirlenmişti:

— Yani, biz ne yapacağız okulda? dedi.

Adam:

— Demin bir bey, çocuklara gereksiz şeyler öğretildiğini söyledi ki, bence de haklıdır, dedi. Yavrularımıza okulda yararlı bilgiler verilmeli, hayatta işe yarar bilgiler. Meselâ benim çocuğum, bir üçgenin üç açısı toplamının yüzseksen derece olduğunu biliyor da arı nasıl yetiştirilir bilmiyor. Bir üçgen yüzseksen derece olmuş, sekizyüz seksen derece olmuş, bunu bilmekten ne çıkar?... Çocuklarımızın körpe dimağları kıvrıvrıyla dolurulmasın. Onlara işe yarar şeyler, meselâ arıcılık öğretilmeli. Okulda arı kovanları olmalı. Türkiye ancak arıcılıkla kalkınabilir. Çünkü, arı, koyuna, ineğe benzemez. İnek süt verir ama ot ister, saman ister... Arı bir şey istemez, boyuna bal verir...

Başka bir baba kalktı:

— Çok haklısınız ama, dedi, şehir içinde arı kovanı olmaz. Baksanıza kalorifer bacalarından çıkan dumanlardan insan bile yaşayamıyor, arı nasıl yaşar? Sonra arılar, yaşadıkları

yere göre şey yaparlar. Şehir içinde arı yetiştirilecek olursa, o arıdan bal çıkmaz, zift çıkar, katran çıkar beyim... Onun için, bendeniz arı değil, tavuk yetiştirilmesini teklif ediyorum. Tavuktan yumurta çıkar... Tavukçuluk deyip geçmeyiniz. Yavrularımızı tavukçuluk öğrense...

Adam daha konuşacaktı ama Müdür Bey:

— Efendim, dedi, söyledim az önce, okullarımızın ders programlarını Eğitim Bakanlığı düzenler. Burası tarım okulu değil, ilkokul...

Süslü bir hanım kalktı:

— Galiba toplantı konumuz bunlar değildi, konu çok dağıldı... dedi. Müsaade ederseniz, ben Okul-Aile Birliğimizin bir üyesi olarak bir teklifte bulunacağım. Okulumuzdaki yardıma muhtaç yoksul çocuklar için ne düşünüyorsunuz? Bir piyango mu düzenliyeceğiz, yoksa yine balo mu yapacağız?

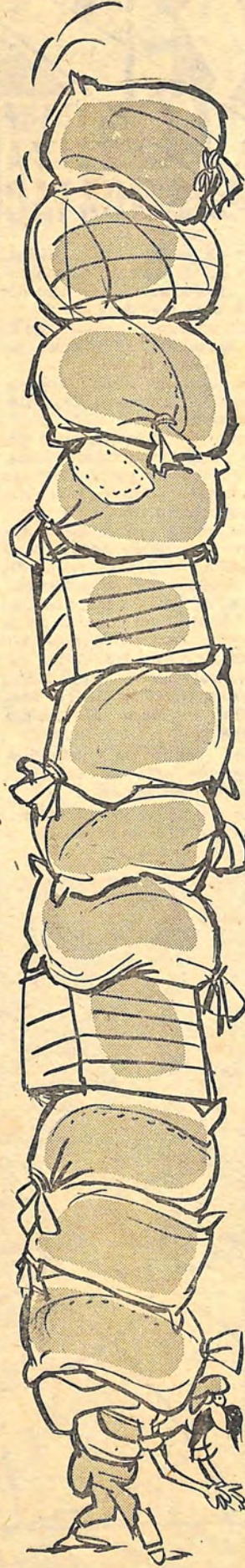
Uzun konuşmalardan sonra, balo mevsimi olduğundan balo yapılmasına karar verildi. Sonra yardım paraları toplanmaya başlandı.

Anbabalar, öğretmenlerin etrafını sarıp, çocukların durumunu öğrenmeye başladılar. Biz de salona girdik. Limonata, çay, bisküvi dağıtmaya başladık. Bir baba dördüncü sınıf öğretmenini köşeye çekmiş, ona kırık not alan çocuğu için ricada bulunuyordu. Öğretmen de özel ders aldırtmaktan başka çare olmadığını söylüyordu. Adam, öğretmenin ev adresini soruyordu. Ben onlara limonata tepsisini uzattım. Öğretmen, elindeki boşalmış çay bardağını tepsiye bırakıp, bir limonata bardağıyla birkaç da bisküvi aldı.

O gün çok, çok eğlendik.

Aziz NESİN

İzmir'de yerli kamyon yapılacak.
— Gazeteler —

Yerli kamyon!

BİZİM YOKUŞ

Bir sevdalı!

BİR sevdalı öldü... Hayır, hayır, ışık saçlı, yaprak gözlü, karanfil dudaklı de-ğildi onun sevdalandığı...

Saçları, kapılarına mürekkepti, teni bembeyaz... Ağitti onun ak-lını başından alının!

Tanıdınız mı acaba Yokuş-muzun kara sevdalı Reşit Ha-lit Göncü?..

Onunla ilk karşılaşmamız Er-cüment Ekrem'in evinde olmuş-tu: Lâleli'deki şimdi Tayyare apartmanları denilen eski Ha-rik-zedeğân apartmanında...

Bir ziyafeti vardı o akşam Er-cüment'in. Dâvetlilerden ikisi-nin adım söylersem, ne keyifli bir ziyafet olduğunu anlarsınız: Bedia Muvahhit, Vasfi Rıza Zo-bu... Sonra, ünlü bestekâr Musa Süreyya, sonra pek hovarda bir hanım olan ev sahibi Feriha Ta-lû, sonra rahmetli Reşit Halit, sonra apartmanın meşhur hala hanımı ve Musa Süreyya'nın kardeşi...

Rus havyarından Çemberlitaş turşusuna kadar ne isterseniz vardı içki sofrasında.

Önce, Bedia ile Vasfi geldiler... Marmara akşamının pembeliği camlardaydı henüz.

Biraz sonra kapı çalındı: Re-şit Halit'ti gelen...

Gri yeşil, ıslıl ıslıl gözler, çarpık bir çene üstünde yana kay-mış bir gülüş ve «se»leri «se»leş-tiren bir dille ayrı ayrı birer:

— Şefa geldiniz, çekti misa-firlere...

Reşit Halit, Ercüment'in evin-de yabancı sayılmazdı çünkü...

Bedia Muvahhit, şeytan ıslığı bir sesle süzülde:

— Sefa bulduk güzelim!

Reşit, bir koltuğa ilişirken, kapının zili tekrar çınladı: Hala hanım...

Kimse adını sormaz, bilmez-di onun. Bütün apartmanın hala hanımı idi: Şişman, esmer, ak-ları sararmış patlak gözlü, çifte gerdanlı, zevk ve sefa düşkünü, her dem taze bir ihtiyardı.

Misafirlere, o da birer: «Sefa-lar geldiniz» çekti, eski usul kan-dilli temannahlar ederek...

Baktım, Bedia da, Vasfi Rıza da nerdeyse makaraları koyve-recekler.

Hala hanım henüz oturmuştu ki, kapı bir daha çalındı: Ge-len, Musa Süreyya beyin kardeşi idi...

İki zıt kardeşti onlar: Musa Süreyya bey, yeşil gözlü, uzun-ca boylu, bir erkek güzeli... Kar-deşi?.. Cüce, şaşı, kambur.. Üs-telik, çocukluğunda geçirdiği

diffiriden sonra, boğazına takıl-mış, arasına düdük çalan bir de nefes borusu var! Ama keyif ehli, ama her toplantıda hazır, ama güzele âşık...

O da herkesi selâmlayıp bir kenara çekilince, Bedia Muvah-hit, ev sahibine dönüp ciddi cid-di sordu:

— Ercüment beyciğim, başka numaralarınız var mı?..

Kahkahalar patlamış ve içki sofrasına geçilmişti.

O geceden sonra, Reşit Halit ile dostluğumuz aksamadan ö-mür boyunca sürdü. Aradan ge-çen kırk yıl, ona hiçbirimizi unut-turmamıştı. Ne zaman yolda kar-şılaşısam, ne zaman Akbaba'ya gelse, eksilmemiş vefası ile ve birer birer isimlerini sayarak ço-cuklarını sorardı:

— Asuman'cığım nasıl?.. Ev-lendi mi?

— Ergin'ciğim nasıl?.. Alman-ya'da değil mi?

— Gülden'ciğim nasıl?.. Büyü-dü mü?

Son karşılaşmamızda takıl-mıştım:

— Reşit, kararımı ver artık ev-lendirelim seni...

Yan yan gülmüş:

— Vallahi kadişim, demişti, kendime lâyük bir kız bulamıyo-rum ki!.. Benim beğeneceğim güzeli daha analar doğurmamış!

Reşit Halit iyi bir ailenin çok sevilen oğlu idi. İyi okutmuştu-lar, iyi büyümüştüler. Sınır dı-şına çıkmış, dünya görmüşti. Fransızcası düzgündü, okur, an-lar, konuşurdu.

Meşrutiyetin ilk yıllarında, Müfit Ratip'lerin, Refik Halit'le-rin, Ulunay'ların arasına karış-mıştır.

Ben tanıdığım zaman memur-du, telefon idaresinde, aboneler servisinde şefi galiba... Züğürt-lükten telefonumuz kesildi mi, ona bir selâm yollar, açtırtırdık.

Reşit Halit, baştan başa bü-tün Bizim Yokuş'tan böyle se-lâmlar almıştır.

Reşit Halit Göncü

Bir gün Akbaba'ya geldi. Er-cüment Ekrem, Reşat Nuri, Mahmut Yesari, ben oturmuş konuşuyorduk. Taşkın bir neşe vardı üstünde:

— Çok mesudum, çok, çok, çooook, dedi...

Nerde ise kalkıp sıkır sıkır oy-nayacak sandım.

— Kismet mi çıktı Reşit, dedi Ercüment Ekrem.

Çenesini biraz daha çarpıtarak burun kırdı:

— Yok canım, dedi, ona saadet mi denir?.. Hepinizin ne kadar mesut olduğunu biliyorum!

Mahmut Yesari, şaşı gözlerinin bütün korkunçluğu ile yüzüne baktı:

— Piyango mu çıktı yoksa?

Kim ne dediyse başını kaldı-rıyor, gittikçe artan bir sevinç içinde gülüyordu. Nihayet:

— Bilemezsiniz, bulamazsınız, düşünemezsiniz, dedi... Aklını-zın kenarından bile geçemez!

Gri yeşil gözleri hazdan süzü-lerek:

— İstifa ettim, dedi, istifa!.. İstifa!

Hep bir ağızdan sorduk:

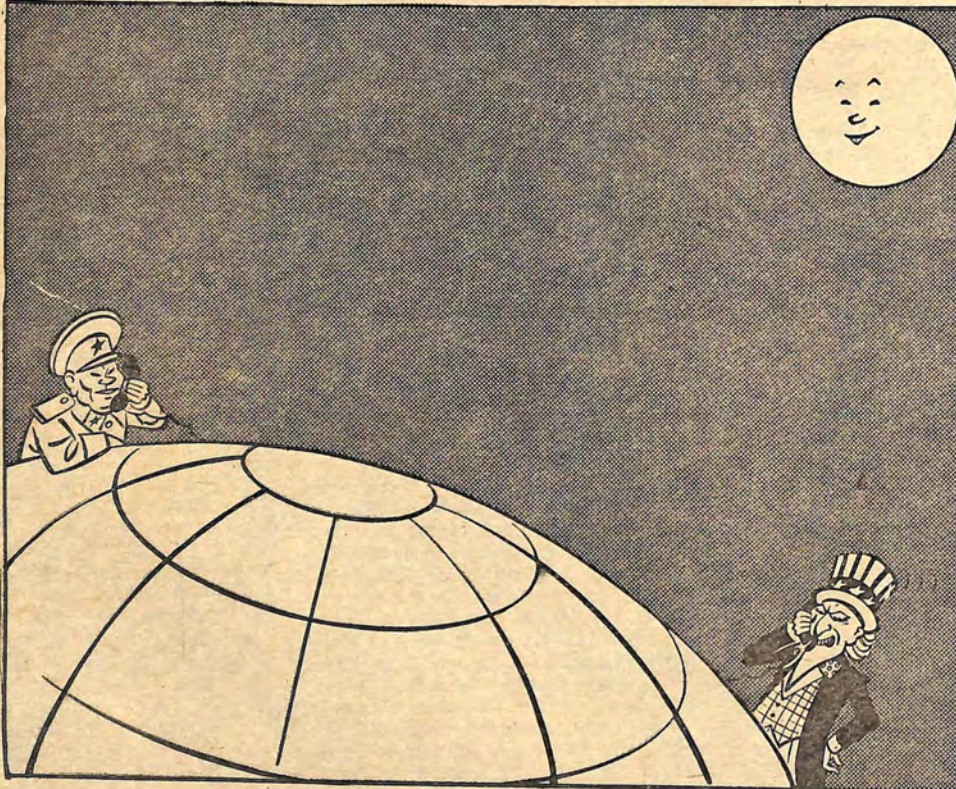
— Başka iş mi buldun Reşit? Umursamaz bir iyimserlik için-de omuzlarını silkti:

— Yoook... Karar verdim, matbuat hayatına intisap ede-ceğim!

Odadakiler birbirimize bakış-tık: Şaka mı söylüyordu, delir-miş miydi yoksa?

Bir ay geçti, geçmedi, Reşit'i Bizim Yokuş'ta, Vakıf matbaa-sında gördük: Hakkı Tarık Us, onu galiba arşiv memuru almış-tı gazetesine...

Uzun, gri kırçallı bir gömlek diktirmiş, canla başla çalışıyor-du artık... Bir de yatacak oda

Rus — Ay'a yumuşak iniş yaptık..

Amerika — Sert insen ne halt edersin be?..

İç yüzü

Onun iç yüzünü ben bilirim dedi biri.

Diğeri "Yoo, ben bilirim ben! Kendisiyle içti dışı arkadaşız yıllardır,, diye atıldı.

Bir kadın süzülerek "Hayır, ben bilirim. Uzun zaman evli kaldık onunla,, dedi.

Doktor "Yooo, kimse onun iç yüzünü benim kadar bilemez i- çinizde. Kendisini ameliyat et- miştim,, dedi.

Yeni Bektaşî

— Namaz kılar mısın?

— Seçimden seçime... Seçim- den seçime!

— İçki içer misin?

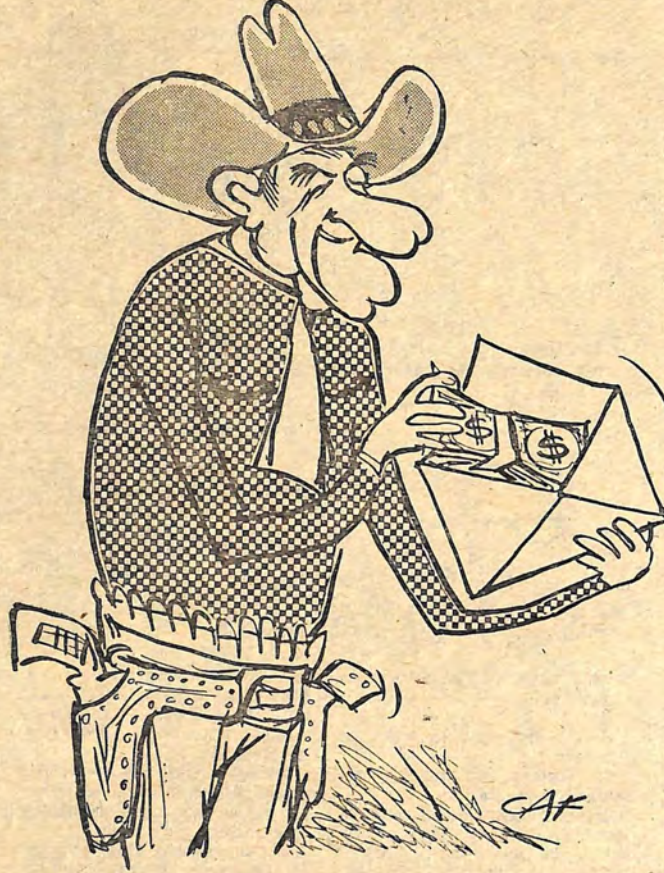
— Seçimden sonra! Seçimden sonra!

Göz ısırması

Bir yaşlı çapkın hiç tanıma- dığı ve tanışmadığı genç güzel kadınlara "Sizi bir yerden gö- züm ısıyor küçükhanım,, diye takılarak kendini avutmağa ça- lışırdı.

Artık dışı ısıramıyordu... da!

Erhan TİĞLİ

İkinci mektup!

Profesörler, gecekondlu sakinlerini muayene edecek. — Gazeteler —

— Ohoo, bunun sağlam tarafı kalmamış!

Öğüt!

Yarattılar emrivaki,
Bizden başka yok harcanan.
Herkes kaptı birer mevki:
«Evvelâ can, sonra canan!»

Denizlerin tam ortası,
Gemimizin yok rotası,
Selâmetin püf noktası:
«Evvelâ can, sonra canan!»

Kimi çıkar, kimi iner,
Bu fırtına nasıl diner?
Korkan kuytu yere siner,
«Evvelâ can, sonra canan!»

Kurtulsaydık şu ökseden,
Bütün masraf tek keseden,
Yardım umma hiç kimseden,
«Evvelâ can, sonra canan!»

Kim fanidir, kim «Lâyemut?»
Can çıkmamış, var bir umut!
Şu öğüdü aklında tut:
«Evvelâ can, sonra canan!»

Bana yeter kendi yüküm,
Her itibar sana, kürküm!
Bu âlemde gerçek hüküm:
«Evvelâ can, sonra canan!»

Salâhattin KUTLU

sahici bir hayretle yüzüme baktı.
— Allah esirgesin, dedi, Allah esirgesin... Kurtuldum o her gü- nü, her saati, her dakikası bir- birinden farksız masa başı tem- bellighinden... Hayatımdan mem- nunum!

Birden ayağa kalktı ve sami- mi bir gurur ile geriledi:

— Neyim eksik çok şükür!

Gözlerimi sessiz bir utançla önüme indirdim: Tepeden turna- ğa, her şeyi eksikti!

Son defa, bir ay kadar önce Yokuş'ta gördüm. Telâşlı telâşlı gidiyordu. Zaten telâşsız yürüdü- ğü hiç olmamıştır. Dün, gazete- lerde ölüm haberi ile sarsıldım...

Çekmeden ölmüş, bakımsız kalmadan ölmüş: Gece gittiği ti- yatronun kahkaha artıkları du- daklarında, merdivenlerden dü- şerek...

Bir şeye inandım: Eskiler, me- zara «cbedi istirahatgâh» derler- di. Başkaları için bilmem ama, bu söz dostum Reşit Halit için doğrudur. O hiç dinlenmeden yaşayan adamdı, yorgunluğuna hergün yeni bir yorgunluk katan adam!

Arkada, eski bir gömlek, yırt- ık bir pabuç ve yamalı bir pan- talon bıraktı... Bir de, paha bi- cilmez bir kolleksiyon: Son elli yılın bütün şöhratlerini, fotoğ- rafları, el yazıları ve imzaları ile bu kolleksiyonda bulursunuz.

Cebinde yirmi kuruş olmadı- ğı gün, bu kolleksiyona yirmi bin lira verildiğini ben biliyo- rum.

Reşit, Fuzulî'nin mısraındaki azametli adamdı:

«Fakir-i padişeh-Asâ, gedâ-yı muhteşemim!»

Yusuf Ziya ORTAÇ

PAZARTESİ

İhtilâl

Ankara'da arasına ihtilâl söylentileri çıkar, ağızlarından ağızlarına doluşur, kulaklardan kulaklara fısıldanır. Son a başboş rüzgârlar gibi dağılıp gider.

Türkiye 19'uncu yüzyıldan bu yana kaç ihtilâl, kaç hareket, kaç darbe gördü! Alışkandır milletimiz böyle şeylere... Ama bu alışkanlığın yanında korku da vardır. Osmanlı Devletinde Abdülhamit bu korkunun timsali olmuştur. Birkaç aydın, birkaç subay bir araya geldi mi, arkasından ihtilâl gelecek sanırdı. Bir güzel hikâye işittik geçenlerde... Mektebi Harbiye'de geçmiş vak'a. Talebenin alışveriş ettiği yakın bir bakkal varmış ki kötü mal satarmış, kazıklarmış gençleri... Bir gün talebeden biri aldırıştı peynir ekmeğinin yenecek gibi olmadığını görünce:

— Bu ne rezalettir! Bakkal istemezük... diye hiddetlenmiş. Arkadaşları kendisine katılmışlar:

— Gidelim de şu haddini bilmez insafsızın, haddini bildirelim... diye ayaklanmışlar.

Topluca gidip bakkal dükkânını sardıklarında, inzibat subayları «ne oluyor» diye telaşlanmışlar, sınıf subayları işe karışmışlar, nöbetçi subayı meraklanmış. Hâdisiye büyümüş ve öğrencileri toparlayıp getirmişler.

Nöbetçi subayı kızgın:

— Nedir bu kepezelik, anlatın bakalım!

Öğrenciler:

— Efendim, demişler, bakkal bize kazık atıyordu; haddini bildirelim istedik.

Nöbetçi subayı alaydan yetişme, gözü kapalı padişahçı imiş:

— Yaaa köftehorlar, diye bağırmış, bugün bakkal beğenmezsiniz, yarın sınıf subayını beğenmezsiniz, öteki gün nöbetçi âmirini beğenmezsiniz, daha öbür gün sadrazamı beğenmezsiniz, ve daha öteki gün... hâşâ söylemeye dilim varmıyor...

Bu kadar evhama rağmen o de ir padişahının başına gelenleri biliyorsunuz.

İhtilâl söylenmekle olmaz, söylenmemekle de olmaz. Memleketi ihtilâl götürülen ortamı yok ettiniz mi olmaz ihtilâl!

Hani elbirliğiyle becersek de şu işi toplum huzura kavussa...

Yoksa, yolda otomobil lâstığı patladı mı, herkes:

— Ne oldu acaha? diye endişeyle pencerelere koşar!

SALI

40 yıl önce...

Cumhuriyet gazetesinde «Kırk yıl önce» diye bir sütun var. Geçenlerde o köşede 1927 tarihli Cumhuriyet gazetesinden alınmış bir haber okuduk. İstatistik Umum Müdürü ü M. Jakar 1927 İstanbul nüfus sayımı için Ankara'dan trenle gelmiş ve şu demeci vermiş:

— «İstanbul'da bir tahriri nüfus yapılacaktır. Oldukça büyük ve dağılık bir şehir olan İstanbul'da evvelâ evlerin numaralanması lâzım gelmektedir.»

Demek öğreniyoruz ki 1927 yılında İstanbul'da evlerin numaraları yokmuş...

Rus peyki ay'a indi.. — Gazeteler —

Johnson — Çok ileri gittiler, bir mektup da şunlara yazayım!

Peki, şimdi var mı diye soran bulunursa...

Cevap:

— Var denemez, ama yok da denemez.

Zira gecekondular dolaylarında numarayı ara da bul.

Ariyan belâsını da bulur mevlâsını da demişler. Bizim İstanbul'da da araya araya hem ev bulmak mümkündür, hem de belâ...

1927 İstanbul'u ile bugünkü İstanbul arasında dağlar gibi fark vardır. Bugünkü İstanbul numara cihetinden daha zengindir, otomobil cihetinden daha zengindir, eğlence cihetinden daha zengindir, zenginlik cihetinden daha zengindir.

Ama sefalet, rezalet, pislik, çamur, susuzluk cihetinden de daha zengindir.

Ve ne olursa olsun İstanbul İstanbul'dur:

«Bu şehri İstanbul ki bi misli pazardır Bir sengine yekpare acem mülkü fedadır»

Nedim'den bu yana İstanbul'un her şeyi değişir de bu vasıfları değişmez...

ÇARŞAMBA

Bu senenin modası

Bu senenin ilkbahar modası açıklandı: Omuzlar açık, bel düşük, veeeeeeee... en önemlisi etekler kısa.

Şimdi diz kapaklarından beş parmak yukarıda kalan eteklere artık uzun diyorlarmış. İngilterede, Fransada daha da kısa etekler giyiyorlarmış genç kızlar...

Erkeklerde uzun saç ve kadınlarda kısa etek modası böylece her yıl bir parça daha geliyor. Erkeklerin saçları uzuyor, kadınların etekleri kısalıyor.

Böylece kadınlar eksik etek deyimine yaklaşıyorlar. Ama ya erkekler?

Onlar da saçları uzun aklı kısa deyimine yaklaşıyorlar.

Batıdan gelen moda böyle...

Ya Doğu'dan gelen moda?

Onu da Gaziantep'te vaaz veren bir yobazımız iyi özetlemiş. Diyormuş ki vâiz efendi camide:

— Kadınlar yüzleri açık geziyor, pudralanıyor. Ey erkekler ne du uyorsunuz! Harekete geçin! Kadınları yola getirmek erkekleredir.

Anlaşılan Doğudan ve Batıdan gelen seslere bakarak kadınlarımız şöyle bir model seçme iller kendilerine:

Etekler dizden kısa, ama üst tarafta çarşaf, ve yüzde peçe...

Böylece hem yobazları ve hem züppeleri memnun ederler, üstelik moda denen zıplığa ayak uydurmuş da sayılırlar.

Ama kocaları ne der bu işe orasını bilmeyiz. Kocaları adamdan sayan varsa düşünsün.

PERŞEMBE

Çorba

Eskiden medreselerde okuyanlara hergün çorba verilirmiş. Bir medresenin çorba işine bakan mütevellisi az yağ kullandığından illallah diyen softalar bir Cuma günü selâmığa gitmişler ve padişahın arabası geçerken iki taraftan bağırırmaya başlamışlar:

— Yecuzu, Lâ yecuzu! Padişah arabasını durdurup sormuş:

— Nedir caiz olan veya olmayan?

Mollaların başı:

— Efendimiz bir mesele-i şeriyemiz var. Bizim medresenin verdiği çorba ile abdest almak caiz midir, değil midir? Onun münakaşasını yapıyoruz. Bir kısmımız, caizdir, çünkü içinde yağ yoktur, su gibidir, diyor. Bir kısmımız yağ damlaları vardır, ve sonra kendi değilse bile adı çorbadır, abdest almak caiz değildir, diyor. Anlaşamıyoruz, mesele budur.

Padişah mütevelliyi azledip, çorbayı yağlıca çıkartmaya başlamış.

Çorbalarında yağ bulunmayanlara sunulur hikâye...

CUMA

Et

Cumhuriyette bir haber: — İstanbullu eti 18 liraya yiyor.»

Gerçekten etin kilosu 18 liraya çıktı. Ama biz gazetenin haberine de inanmadık. Çünkü ne kadar tanıdığımız İstanbullu varsa:

— Hayır biz 18 liraya et yemiyoruz, şu halde İstanbullu değiliz... dediler.

Daha doğrusu et 18 liraya çıkmıştı ama, İstanbullunun 18 lira etiketli ete yanaşacak hali yoktu.

Şu halde Cumhuriyet gazetesinin haberi yanlış. Şöyle yazılmalıydı:

— İstanbullu eti 18 liraya yemiyor.

CUMARTESİ

Ay

Ruslar Ay'a Luna 9'u yolladılar. Şimdi Luna 9, Ay'dan yeryüzüne fotoğraflar gönderiyor.

Bu başarıyı kazanan Polkovo Rasathanesi müdürü Profesör Kratt:

«Ay'a adam göndermemiz için hiçbir engel kalmadı...» demiş.

Hey gidi... Demek ki mehtaba bakarken de keyifimiz kaçacak artık...

Ne denir. İnsanoğlu yeryüzünde rahata kavuşmadan, gökyüzüne doğru tırmanmaya başladı. Bari komünistler Ay'a gitseler, kapitalistler de Merih'e... Bizler de dünyada rahat etsek!

Ne dersiniz, fantezi gibi görünüyor ama gerçekçi bir teklif...

PAZAR

Yatak

Fransada bir yatak firması mamullerini şöyle reklâm ediyor:

«Bu yataktan De Gaulle bile satın aldı.»

Yatağın adı «Dinlen ve keyiflen» imiş.

Bizim politikacılar ise bu yeniliğe dudak bükmeğe imişler:

— Bizim koltuklar öyle rahat öyle rahat ki, istediğimiz gibi dinlenip keyifleniyor, hattâ şekerleme yapıyoruz, yatak bize gereksiz... diyorlarmış.

Fransız icadı bize zor gelir. Çünkü biz koltuklarda uyumağa alışmış milletiz.

Sanat meşalesi!

«Elden ele devrolunuyor, birçok sanatkar yetişti, yere düşmeyecek yarabbim şükür sanat meşalesi Türk tiyatrosunda» diye, Türkiye'de tiyatronun gerçek kurucusu Ertuğrul Muhsin olsam, her gündüz şiddetli gururlar çeker, her gece huzurlu uykular çeker, ve uyumdan ve gururumdan artanı da, politikacılara devrederdim: İhtiyaçları var!

Bu sefer, sizlere, gazetede, sokakta, salonda, havada, suda, tartışmada, pazarlıkta, dövüşmede, sövüşmede, sıvırılmışlardan söz edeceğim: Mutluluk dağıtıcılarımdan!

Güner Sümer, Genco Erkal, Gülgün Kutlu... (Ben sade Ankaradaki mutluluk dağıtıcılarını ele alıyorum.)

Güner, Genco, Gülgün, isimlerinde bile hızı kesilmemiş bir gülümserlik var. Vücut ve zihniyet genci bir ekibin ismi, Abdüsselâm veya Mahpeyker olmaz ya bugün: Güner olur, Genco olur, Gülgün olur!

Ankara'da tiyatro az, şehrin genişliğine göre. Eskiler yüzbin kişilik bir kentte beş bin kişilik tiyatro binası kurarlarmış... Ankaranın 9-10 tiyatrosunda bunca koltuk var mı bilmem... Tiyatrocular bu yer kithını değilse bile, tiyatro kithını bir nevi «çift» veya «çüğü» veya «beşli» tedrisat sistemiyle halletmeğe çalışmışlar. Başka başka günlerde, başka başka eserler oynatıyorlar. Bu da hiçbir meselenin halli değil, çünkü, tutunan bir piyes, haftada ancak iki kere halka sunulabiliyor.. Neyse...

Bir delinin hatıra defteri

Ankara Sanat Tiyatrosunda... Deli, bilmediğimiz delilerden.. Çehov'un delisi... Trajik, yalnız, sağlam... Slávca çocuğu, mazlum, parçalanmalar dolu... Çehov'un delisi dedik ya... Ve seyircinin karşısına, bir hançer gibi çıkan, Genco Erkal adında, yeni kuşaktan, bir çocuk...

Tek aktörün sahneyi, iki saat süreyle doldurması bir «tour de force» muhakkak. Genco Erkalın sahnedeki varlığı başka türlü de... O şahrem şahrem, o mızrak mızrak, o şuurun ve şuuruzluğun dibine inen eseri komedi sanıp, gevrek gevrek gülen blond, parfümlü, nah bu kadar krepe saçlı, seçkin seyircilerin karşısında oynamak, ve onları bütün çilesizliklerine rağmen ayakta alkışlatmak için bir nevi «deha» gerek... Daha da fazla, bir nevi sarılmıyız inanç... Düşünün, insan ruhunun bütün sığmazlıklarını dar bir çerçeveye sığdırmak için, şakaklarınızdan terler damlıyor, boynunuzun damarları kopacakmışcasına şişiyor, ve kulağınıza, şen kahkahalar çarpıyor o arada... Ben olsam, oyunumu durdurur: «Neye gülüyorsunuz bre?» diye sorardım en azından... Amma Genco Erkal, ön üç sıranın yaldızlı seyircisi için oynamıyor... En arka sırada, yanakları çökük kor gözlü bir çocuk var ya, uuuu, nelerden neyi kırpmış, o gün kendisini seyre gelmek için, işte onun için oynuyor!.. Yooo, kolay demagoji yapmıyorum: Kolayını zaten bize kim bırakır ki?

«Melodramatik» değildi Genco Erkal, sadece «insandı»... Çehov'un istediği gibi...

Genco Erkal... Bu ismi Ardahandan Edirneye duyur Akbaba, mi? Şu Ankara Sanat Tiyatrosunun, insanın içini açan başka bir yönü vardı. Yöneticileri, Asaf Çiğiltepe olsun, Güner Sümer olsun. ekip çalışması nedir biliyorlar. Taçlı tahtlı rolleri sadece kendilerine ayırıp: «Beene» demiyorlar sadece. Kimse-

ankara nimet arzık

MEKTUBU

Azcık ta tiyatrodan...

ye de, «sevdalanma üze» «familyadan olmak üze», «bilmem kimin tarafını tumadan» ne Şekspir oynatıyorlar, ne Çehov... Demek ki, Tiyatroda devletçilik «fosssss!...» Ağla sosyalist gözüm ağla!.. Onun için bu özel tiyatrolarda, eldeki vasıtaların entipüflüğüne rağmen, hızlanma, gelişme, güçlenme, istidat hızıyla olduğundan daha kolay...

Genco Erkal, Akbaba, bu adı Ardahandan Edirneye duyur!..

Ninoşka:

Meydan tiyatrosunda... Himmml!.. Kimse alınmasın, bir kere ismi ters söyleniyor: Niniçkayla ineçka arasında... Ama Fransızlar da bizimkiler gibi «Ninoşkaaaa... Ninoşkaaaa» diye çığırıyorlar. Amma onlar bizim koskoca Yıldırım Bayazid'a «Bajazet» diyorlar sıkılmadan!

Konuyu biliyorsunuz: O zamanlar, büyük komşumuz Sosyalist Sovyetik Cumhuriyetler Birliğinden, Kruşov'un toleransı geçmemişti. Her şey dimdik, kaskatıydı veya görünmek mecburiyetindeydi. İşte

o katı zamanlarda, Rusyadan Paris'e, vazifeli olarak, bir genç kız gönderilir. Görevi, bir Rus prensesinin elindeki Rembrandtın tablolarını alıp Rusyaya götürmek bir. Parti taassubu iç çamaşırlarına kadar işlemler kız, Parisin köpüklü havasında yumuşar, sevdalanır, ve «onlar ermiş muradına» ile biter hikâye.

Eser, hafiften, zariften ve azcık ucuzundan bir komedi. Hafiften, zariften ve azcık ucuzundan bir hiciv... Bizim komedyenlerin elinde kaba bir «farce» haline gelmiş...

En basit gayretler gösterilmemiş oyunda. Meselâ, bazı rusça kelimeler var. Bir tanesi «Dasvidania» yani «Allahaismarladık»... Bizimkiler «dosvidanaaaa dosvidanaaaa» diye dana dana çığırıyorlar... Eza veriyor insana... Bu kadar hazırlıksızlık, bu kadar amatörizm, ancaak politikada olabilir diye! Başka sahalar, hele sanata, sıçratmamak şart, bu amatörizmi...

Ve böyle oyunlara «dasvidania» ahbaplar!

Kahvede şenlik:

Tiyatroları dolaşıyoruz... Yeni tiyatrodan, tui sıklet bir komedi. İnsan sıkılmamağa karar vermişse

sıkıntısız seyrediliyor. Yazarı: Yerli. Konu: Evlenmek isteyen salakça bir kişiyle, hayatın sunileştirdiği genç bir kadın, anlaşmak üzere buuşuyorlar... Garson, genç hanımın ilk ve romantik aşkı, çöçatanlık oynuyor. Sonunda hanım, ilk aşkını tanıyor amma, af dilemekten, ve kolunu testileştirmiş, salakça kişiyle, konfora doğru, rahata doğru, ucuz hayat rüşvetlerine doğru gitmekten kendini alakoyunuyor. Hayat işte...

Konuda bir olağanüstülük yok görüyorsunuz.

Ele alınıp, eh... Takmaca, zarifce, sathice...

Oynanış... Genç aktris Gülgün Kutlu. Dolduruyor sahneyi... Şifon elbisesinin uçuşlarıyla, belinin incelikliğiyle, İspanyolvârı açılıp kapanan kollarıyla, kadifeden sesile...

Gülgün Kutlunun mizacı daha esashi, daha dramatik roller için... Amma bu «püfütüyü» de (köpük anlamında kullanıyorum) iyi oynadı.

Ancak Devlet Tiyatrosunun fonksiyonlarından biri, aktör ve aktrisleri, püfütülerde harcamak değil...

Bilet meselesi:

Devlet Tiyatrosunun bir geleneği sağlamlaşmağa başladı. Eğer hasmetluuu değilseniz, eğer devletluuu değilseniz, tiyatronun yarısı daha ilk gününden kapatılmış olduğundan, rica, telefon, aracı, favörle size bilet bulunuyor... Bu kısır büyüklüklerden bıktık beee... Tiyatro otuz milyonun malı... Belki belki genel müdürün, büyüklerin pek az şeyden haberi olur, yok diye, Akbaba'nın gagasına tutuşturmağı bir görev bildik...

Kırk yılda bir politika kulislerinden uzaak bir yazı!

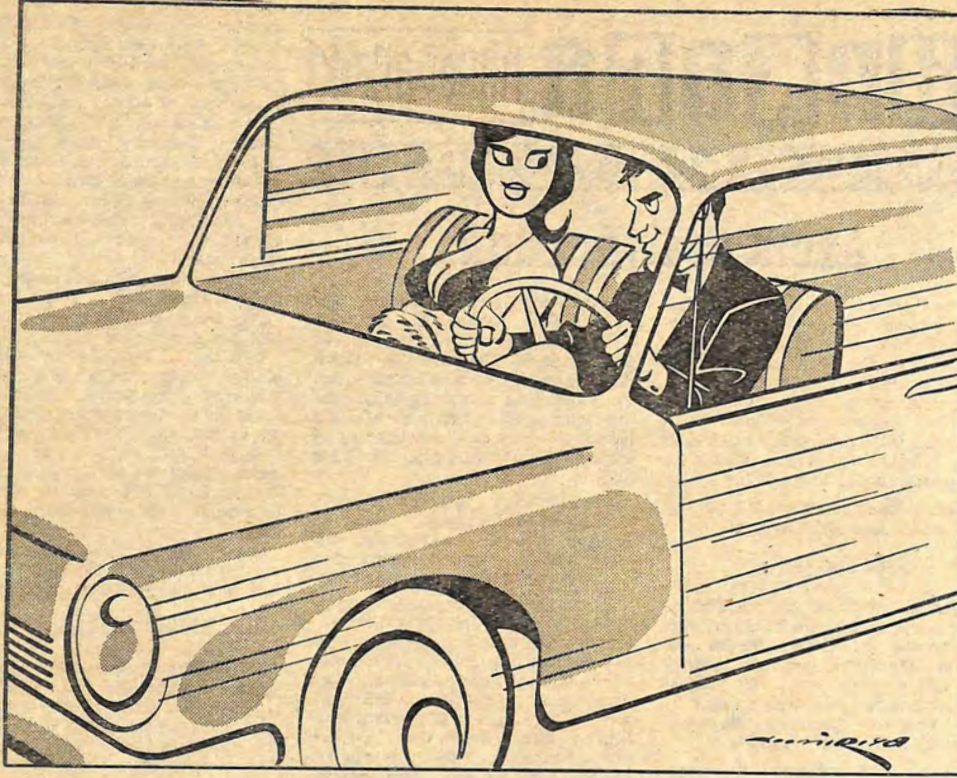
Nimet ARZIK

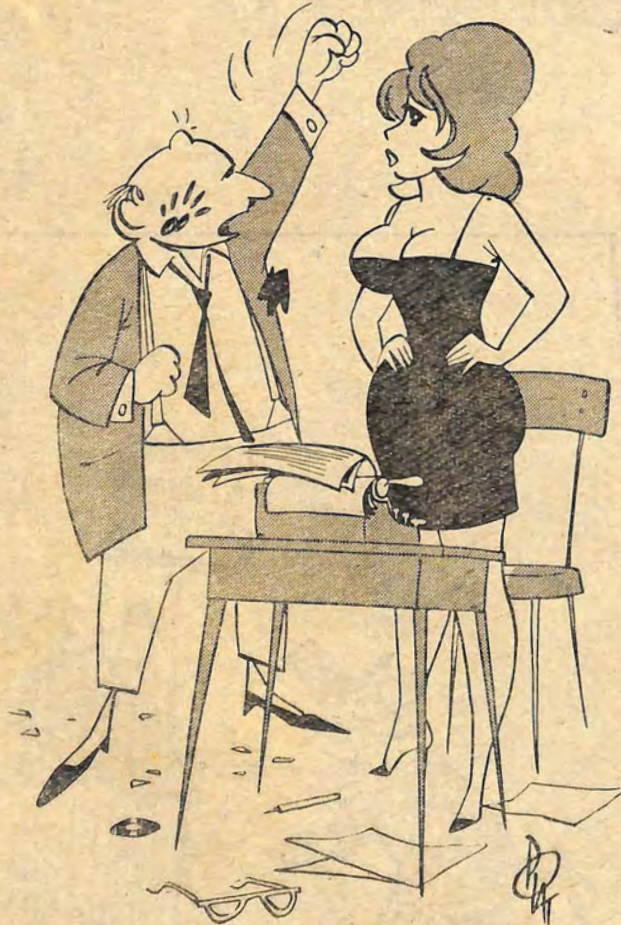
— Ben aya gidiyorum...

— Ben de aylığı almaya!..

— Senin için canımı vermeye hazırım...
— Dur, dur.. Otomobilden ineyim de öyle!

— Defol... Yazı yazmaktan başka işe yaramayan sekreter istemiyorum!..

Aşk delisi

Figüran kız, büyük bir neşe ve sevinç içinde arkadaşların yanına geldi, onlara bir milyonerin oğlu ile nasıl tanıştığını ve kendisine nasıl evlenme teklif ettiğini ballandıra ballandıra anlatmaya başladı. İçlerinden biri:

— Sakın buna aldamp işini bırakma..

Figüran kız:

— Niye? Ben ona inanıyorum..

— Bir kadın önüne çıkan her erkeğin sözlerine kapılmamalıdır..

— Fakat o benim için deli oluyor şekerim..

— Olabilir, fakat unutma ki delilerin bile akıllarını başlarına topladıkları anlar vardır!..

Şamar

Yaşlı bir yazar, bir baloda, bir bayanı dansa davet eder. Bayan:

— Ben ancak istikbalî olan bir erkekle dans ederim!..

Diyerek teklifini reddeder.

Tanınmış yaşlı yazar, dudaklarında mânalı bir gülümseme olduğu halde yerine oturur. Biraz sonra büfede kadımla karşılaşır, kadın yazarın elini tutar:

— Merak ettim niye sırf benimle dans etmek istiyorsunuz?

Tanınmış yazar hemen karşılık verir:

— Geçmişî olan bir kadınla dans etmeyi severim de ondan!..

Gülünecek şey

Evin hamımı, hizmetçi kıza:

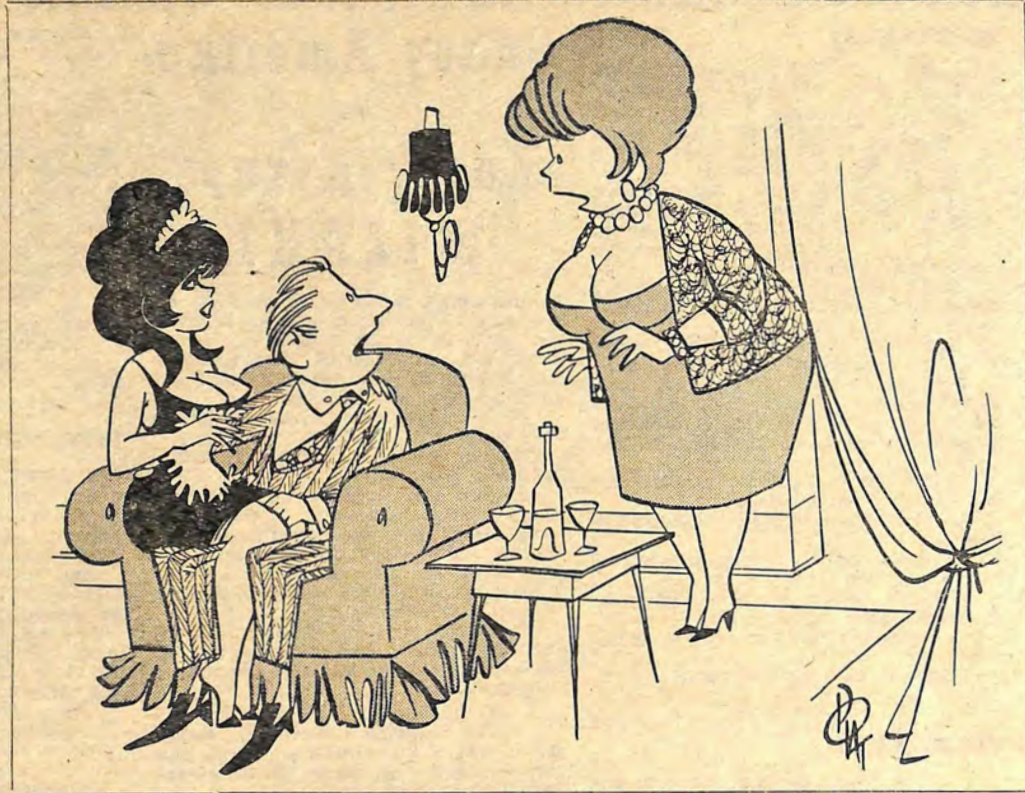
— Benim hizmetçilere karşı sert davranmak âdetim yoktur fakat dün ziyaretine gelen arkadaşın, mutbaktaki öyle yüksek kahkahalar atıyordu ki, hepimiz rahatsız olduk..

— Özür dilerim sayın bayan, kabahat bende, arkadaşşıma, evvelki gün sizin nasıl pasta yapmaya kalkıştığınızı anlattım da..

Ruslar Ay'a el attı...

Ay tutulması!

— Rica ederim karıcığım, bir pazarım var, onu da sen burnumdan getirme!

Zayıflama modası

İki iş adamı arasında:

— Azizim, dün bizim daktilo-ya yol verdim!..

— Bir şey mi yaptı?

— Daha ne yapsın, kız bilmem hangi artiste benziyeceğim diye bir zayıflık rejimine girdi ve öyle zayıfladı ki, dizlerimin üzerine oturunca pantolonum yırtılmaya başladı.

Kayıp şemsiye

Genç kadın, şemsiyesini kaybetmişti. Bulunmuş eşya daire-sine başvurdu. Memur sordu:

— Şemsiyenizin kaybolduğunun ne zaman farkına vardınız?

Genç kadın, biraz düşündük-ten sonra:

— Şey, dedi, yağmurun tama-miyle kesildiğini anlayıp onu kapamaya davrandığım zaman farkına vardım!

Yalancı!

İhsan karşılaştığı arkadaşına:

— Bu sabah, dedi, karına rast-ladım, yanında uzun boylu, es-mer bir delikanlı vardı, bana Bursadaki teyzem diye tak-dim etti..

Arkadaşı başını hayretle sal-ladı:

— Aman bu kadınlar ne ya-lancı mahlûklar.. Halbuki bana o delikanlıyı Mersindeki amca-zadem diye tanıttı..

Çörekler!

Bir olaydan dolayı cezaevine giren nişanlısına kendi eliyle yaptığı bir çöreği göndermişti. Birkaç gün sonra genç kadın, mahkûm nişanlısından şöyle bir mektup aldı:

«... Benim için yaptığın çöre-ği aldım. Buna rağmen yine se-ni seviyorum!»

— Kız, bu portakallar ne sıcak!..

rika — Bu manzarayı beğenmedim!

MEKSİKA'DA:

MEKSİKA'LININ güzel kadınlardan hoşlandığı inkâr edilmez bir gerçek.. Ama onlarla evlenmeği çoğu zaman pek düşünmez.

Bu da atalarının «Evlence, çok iyi yaparsın, evlen iyi bir iş yaparsın, fakat bil ki iyi daima kötünün düşmanıdır!» demesinden belli.

Yabancı gözüyle Meksika nasıldır? Hiç merak ettiniz mi?... Tatilini orada geçirenlerden biri bakın ne demiş:

«Meksika'da bakire, ağabeyinden daha hızlı koşan sekiz yaşında bir kız çocuğudur.»

Buna rağmen Meksika'lı orta malı olmuş kadınlarla düşüp kalkmayacak kadar onurludur. Kimsesiz kızların başgöz edilmesini sağlayan bir sebebinin patronuna bir gün bir adam:

— Öbür dilerim Sinyor demiş, kızları kendim kaçırmayı tercih ederim!...

Ya Meksika'lı kadın? Şuh, sadık, ihtiraslı ve kincidir...

Mexico'da büyük bir mağazanın mücever kısmına giren bir genç kadın.

— Geçen ay bana sattığınız nişan yüzüğünü değiştirmek istiyorum, der.

— Başka bir alyansla mı? diye sorar tezgahtar.

— Hayır, şu vitrindeki tabancayla!

BREZİLYA'DA:

BREZİLYA, balta girmemiş ormanlar, şahane kuşlar, korkunç timsahlar ve atmacalar memleketidir.

Bir avcı arkadaşına rastlar:

— Leopar avından geliyorum, der, tam iki tane vurdum.

— Zavallı hayvanlar!
— Salak herif! Çabuk söyle benim mi, yoksa Leoparın mı arkadaşısın?..

Brezilya'nın millî hayvanı papağandır. Transatlantik'te, Magdalena adında dişi bir papağan seyahat ediyordu. Ansızın bir fırtına çıktı. Koca gemi battı. Birkaç kazazede kendilerini sala atarken papağanı da yanlarına almağı unutmadılar. Birkaç günlük seyahatten sonra ıssız bir adaya çıktılar. Etrafta ağza atılacak bir şey yoktu, açlık canlarına tak dedi. Kuru ağzılar, boş mideler, hemen toplandı, fazla tartışmadan, gürültüsüz, pırtırsız karara vardılar. Papağan kızartılacaktı. Hemen ateş yakmak için harekete geçtiler. Kazazedelerden biri hayvanı ürkütmeden yakalamak için yavaşça yanına geldi. Tatlı bir sesle:

— Magdalena, dedi.
Papağan kızgın bir tavırla lâfını kesti:
— Bundan böyle bana Jeanne D'Arc deyin!...

ARJANTİN'DE:

ARJANTİN Doğu ve Batı bloklarının en çok büyük baş hayvan besleyen memleketidir. Hollywood'da bir rejisöre bir kovboy filmi için üçyüz bin baş öküz lazım olmuştu. Bütün aramalara rağmen Kaliforniya'da bulamamıştı.

Uçağa atıldığı gibi doğru Buenos Aires'e oradan da Pampa'ya gitti. Önüne ilk çıkan çiftliğin kâhyasına:

— Bana üçyüz bin baş öküz satabilir misiniz? dedi.

Arjantinli sordu:

— Ne renk istiyorsunuz?

Arjantin'de ticaret zihniyeti tonlarla yapılan el alışverişi sayesinde çok gelişmiştir.

Fabrikatör günün birinde sendika temsilcilerini kabul eder, ziyaretçiler milyarderin yaş günü için bir Cadillac otomobil hediye etmek isterler.

— Hediyeinizi maalesef katul edemeyece-

Güney Amerika ve Kuzey Avrupa MİZAHİ

ğim der zengin. Bu bir prensip meselesi. Ancak, sembolik bir miktar ödeyerek bunu sizden alabilirim; meselâ 10 pesos.

Adamlar gülererek kabul ederler, milyar-
der cebinden 20 pesos çıkarır, (Bu Arjantin'de geçen en ufak paradır).

— Üstü sizde kalsın! der. Büyük oğlunun Cadillac'ı için...

Arjantin'de büyük oteller vardır. Et ticareti kadar, muazzam!

Buenos Aires'teki otellerden birine inen Kuzey Amerikalı, ziyaretine gelenlerin bu acaip yaratık karşısında şaşkınlıklarını düşünererek, sadece viskili suda yaşayan bir balığın odasına süs olarak konmasını teklif eden kâtipi kıramaz. Her gün muntazam akvaryumun içkili suyu yenilenir.

Böylece bir ay geçer. Amerikalı hareket günü hesabı ister. Pusulada astronomik bir rakkam ve şunlar yazılıydı: «30 şişe viski + 30 kırmızı balık.»

Sıcak memleketlerden ayrılıp, Kuzeye doğru çıkıyım. Yılın sekiz ayını berbat iklim şartları altında geçiren bu ülkede, gülmek önemli bir ihtiyaçtır.

Stockholm'de, Oslo'da, Copenhague'da gülünür ama aynı şeylere değil!

DANİMARKA'DA:

MİZAH konusunda Danimarkalılar İngilizlere benzerler. Bütün esprilerine incelik hâkimdir.

Meşhur mizah yazarları Morgens Lind'den birkaç satır:

«Biz Danimarkalılar herhangi bir demokattan daha çok demokratiz. Bizler milyonlarca katıyen kin beslemeyiz, çünkü bu vergi sistemi devam ettikçe onların böyle kalmasına imkân yoktur.

Kont ve Markilere, dünyaya gelmelerinden mesul olmadıkları için acırız. Onlara halktan biriyimş gibi bakarız.»

Danimarka vatandaşlarının hepsinin ileri derecede mizahî anlayışları vardır ve bunda o kadar ileri gitmişler ki komik olmayan şeylere bile gülerler.

— Yahu otomatik çamaşır makinandan bahsetmenin zamanı mı şimdi?

— Paraguay karikatürü—

Bugünkü Kralın babası X. Christian, Danimarka tarihinin en çok sevilen lideri olmuştu. Buna da sebep sen ve spiritüel olmasındı...

Bir Alman elçisine verdiği cevap, hâlâ günün esprisiydi:

Son harbin en karanlık günleriydi. Hitlerin işgal orduları, bütün Avrupayı kara bir bulut gibi örtmüştü. Bir gün Reich'in bakanlarından Herr Renthe Finch Führer'in bir mesajını Kral Christian'a iletmek için yanına gider.

«Kardeş memleket olan Danimarka ve Almanya'nın bundan böyle tek liderin idaresi altında toplanmasını teklif ediyorum.»

Adolphe Hitler

Kral Christian:

— Bu kadar kalabalığa hükmetmek için çok yaşıyım der, bu konuyu oğlumla görüşün!...

İSVEÇ'TE:

CİNSEL terbiyeye ilk okulda başlayan bu memlekette tahmin edeceğimiz gibi açık saçık hikâyeler revaçta değildir. Buna mukabil sarhoş hikâyelerine bu soğuk ilke halkı çok güler.

Bir kasabada papaz vaaza giderken, ihtiyar Piers'le karşılaşır. Kilisenin müdavimi o kadar sarhoştur ki burnunun ucunu göremez.

Rahip onu bir güzel azarlar:

— Ah bu sarhoşluk...

Piers hemen yapıstırır:

— Ne güzel şey değil mi dostum!

Stockholm'lülerin bayıldıgı fıkralar tembellikleriyle tanınmış Sconie yaylası sâkinlerine aittir.

Sconie'li bir vatandaş askerliğini yaparken paraşütcü birliğine ayrılmıştı. İlk atlayacakları gün kumandanları erlere son talimatları veriyordu:

— Uçaktan atlar atlamaz üçe kadar sayıp düşmeye basacaksınız, paraşütünüz açılacak!

Sconie'li kendini uçaktan atar atmaz paraşütü açılmadan külçe halinde yere düşer. Hemen arkadaşları koşarlar, hastaneye götürürlerken Sconie'linin dudakları kıpırır; belli belirsiz bir kelime duyulur.

— Üç!...

Bir Sconie'li de evlenir. Kiliseden çıkarken cici karnı kocasına biraz daha sokulur, kulağına:

— Sevgilim, bir akşam olsa...

— Hakikaten! der adam, galiba senin de ayakkabaların sıkıyor!...

NORVEÇ'TE:

NORVEÇLİLER işveçlileri hiç çekemezler. Onları çok soğuk bulurlar ve İsveç'ten dünyanın en antipatik yeri diye bahsederler. Şu bilmece bugünlerde Oslo'da herkesin ağzında...

Stockholm'de yapılacak cazip şey nedir?

Cevap: Hafta sonunu Oslo'da geçirmek! Norveçlinin ikinci hastalığı da seçmilerde başa gelen hükümettir. Meşhur mizahçıları Larr Petteson'un bu konuda söyledikleri:

— Sevgili dinleyiciler, memleketimizin politik durumundan sakın yakınmayın, her şey iyiye doğru gidiyor. Eğer bir de seneye neler olacağını bilebilsek!...

Hükümetimizin olağanüstü yaratıcı bir kuvveti var. Bugün her kasabada sadece bir dilenci var. Hükümetin plânı kalkınması sayesinde iki sene sonra on dilenci, on sene sonra da bütün kasaba dilenecek!...

Oslo'da yayınlanan günlük gazetelerden biri yanlışlıkla Larr Pettersen'un öldüğü haberini verince, ertesi gün gazetenin mesul müdürüne şöyle bir mektup yazar:

«Her zaman olduğu gibi haberlerinizi emin kaynaklardan aldığımızdan şüphem yok. Bundan böyle bana hiçbir faydası olmayacak abonemizin iptal edilmesini rica ederim.»

Jean Paul Lacroix'dan
Çeviren: Tomris Seçgir

YENGEÇ Teyfik

16

SEMİH BALCIOĞLU

ANCAK ŞİRİNİN BELDEN AŞAĞISI FAZLA GELİŞMİŞ OLDUĞUNDAN BÜTÜN ÇABALAR BOŞUNADIR.

ÇABUK KALIN TARAFINDAN BİR İP GETİRİN

AH DEDİKKE KARA BAĞRIM, KÜTÜR, KÜTÜR KÜTÜRDER

AAAH!

TEMEM KŞŞKTE KİMSECİKLER YOK, ŞİMDİ (SANSÜR) ÇARKINA.

YENGEÇİN SANSÜRDEN GEÇEN BU CÜMLESİNİ AÇIKLAMADAN ÖNCE BAKALIM İÇERİDE NELER OLUYOR.

MORUK FORMÜLLER İÇİN ŞİRİNİ ÇAĞIRIYOR.

ŞİRİNİ BİR DAHA SAĞSIZ GÖREMİYECEĞİZ DOYA DOYA BAKIN SON DEFA.

GEL ŞİRİNİM, GEL BAK .SANA NE VERECEĞİM.

PROFESÖR ELMA ŞEKERİMİ VERCEK ACABA ?..

HAYDİ KAPTAN, HUZUR TAM YOL HAREKET ETSİN ..

TAM YOL ALMAKLA HUZURA KAVUŞACAKLAR SANKİ

ŞEF, ÇARKTAN HAYIR KALMAMIŞ BİRİ TAM YAPMIŞ YAPACAĞINI..

YENGEÇİN NE DEMEK İSTEDİĞİNİ ŞİMDİ ANLADINIZ DEĞİL Mİ ?.. KAPTAN KŞŞKÜNE ÇAKTIRMADAN GİRİP, ÇARKIN CANINA OKUMUŞ.

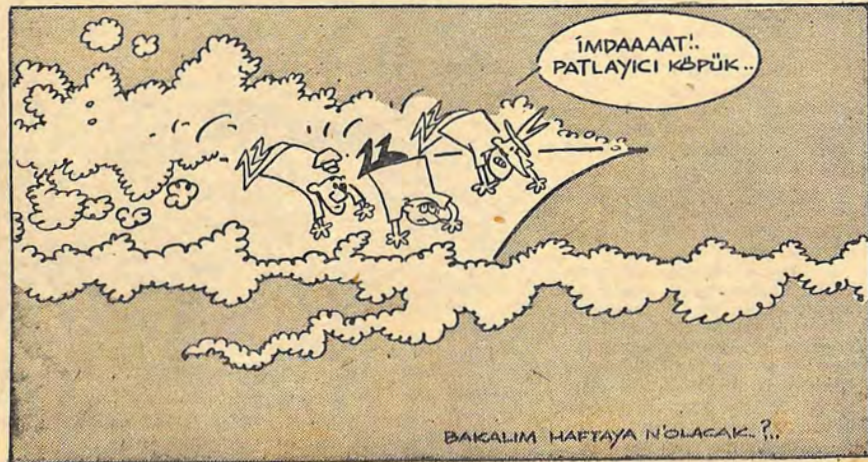
SİZE ÇOK MINNETTARIM. YENİDEN DİŞİLİ. GİME KAVUŞTURDUNUZ BENİ

AAAH !.. BENDE BİR ERKEKLİĞİME KAVUŞSAM.

PROFESÖRE BİR HALLER OLUYOR GALİBA NE DERSİNİZ?

ÜSTAD SON ÇAREMİZ KÖPÜKTE. BOL TARAFINDAN KÖPÜK YAPIN.

İMDAAAAT! PATLAYICI KÖPÜK..

BAKALIM HAFTAYA N'OLACAK ?..

S ABAHLEYİN uyanır uyanmaz karısına:

— Unutmadan söyleyeyim sevgilim, dedi, bugün televizyonun ikinci taksiti ödenecek. Firmanın adamı elinde makbuz, damlar mutlaka. Aksi gibi ben dün bankaya uğramayı unuttum.. Cebimde beş para yok!

— İyi ya, böylece anlat herife...

— Pek hoş bir durum değil, kendisini dolandırıyoruz sanacak. Şüphe altında kalmak istemem. En iyisi, kapı çalınca hiç sesimizi çıkarmadan bekleriz. Çalar çalar, sonunda evde kimse yok diye çeker gider. Öbür gün taksidi ben kendim götürür yatırım...

Bu konuşmadan sonra pijamasını, çamaşırlarını çıkarıp banyoya doğru seğirtti: Şöyle bir güzel duş yapmak için. Fakat karısı daha önce davranmış ve banyoya kapanmıştı. Onun çıkmasını beklerken bir yandan sabah çayının suyunu ocağa oturtmanın akıllılık olacağını düşündü. Bu arada ayrıca servis kapısını açıp fırıncının erkenden her sabah kapı önüne bıraktığı ekmeği içeri almak istedi. Tamamen çıplak olduğu için önce sağına soluna iyice baktı. Fırını ekmek bir kâğıda sarmış birkaç adım ilerdeki pencerenin kenarına koymuştu. Vakit çok erkendi, komşular henüz uykudaydı. Görülme tehlikesi yoktu. Pencereye doğru acele bir adım attı. Elini ekmeğe dokundurmuştu ki arkasında büyük bir gürültü koptu ve servis kapısı rüzgârın esisi ile çarpıp kapandı.

Adamcağız büyük bir dehşetle kapının ziline sarıldı, çaldı, çaldı, çaldı. İçerden şarıl şarıl akmakta olan duşun sesi birdenbire kesildi. Adam tekrar zile sarıldı, çaldı, seslendi.. Nafile! Kimse gelmiyordu açmaya. Karısı, televizyon firmasının adamı zannediyordu herhalde. Bu sefer yumruklamaya başladı kapıyı:

— Mariaaa!.. Aç kapıyı!.. Benim, ben!

Nezaket

Bir toplantıda, hayranlarından biri Comédie Française aktörünün yanına yaklaşır, gülümseyerek sorar:

— Sayın Müsyö sizce «Nezaket» nedir?

— Size «Nezaket»i tarif edemiyecğim der aktör. Ama nazik adamı anlatabım!

— Sizi dinliyorum!

— Nazik adam, bir kadının yaşını unuttuğu halde doğum tarihini gayet doğru olarak hatırlayan kişidir!...

Müdür

Müessesenin müdürü odasına çağırdığı memura:

— Bırakın lâfımı bitireyim, dedi. Çalışmanızdan çok memnunuz. Bunu size ispatlamak istiyorum. Şöyle ki: Bize gerekli henüz 6 ay oldu. Bunun ilk üç haftasında şef yardımcılığına yükseldiniz. Şimdi de sizi idare heyeti başkanı yapıyorum. Söylenecek bir şeyiniz var mı?

— Teşekkür ederim, baba!..

Brezilya Mizahından:

ÇIPLAK ADAM

Kapıyı yumrukladıkça içerdeki sessizlik derinleşiyordu. Bu arada taa en aşağı kattan birisinin asansör kapısını açıp kapadığını ve asansörün yavaş yavaş yükselmeğe başladığını duydu. Televizyoncu idi muhakkak.. Çıplak adam elinde ekmek, servis kapısı ile merdiven trambzını arasına büzüldü. Asansör durmadan yukarı doğru yoluna devam etti. Bu tehlike geçtikten sonra tekrar kapıya atıldı:

— Mariaaa!.. N'olur aç, benim, kocan!..

Fakat bu defa içerden gelecek cevabı beklemesine vakit kalmadı: Aşağı kattan muntazam adımlarla birinin merdiveni tırmanmağa başladığı duyulmuştu. Panik içinde bir sağa, bir sola baktı, kaçacak hiçbir yer yoktu. Onu böyle elinde ekmek çırılçıplak kim görse tımarhaneden kaçmış sanırdı mutlak...

Adım sesleri iyice yaklaşmıştı. O, nereye gizleneceğini bilemiyordu hâlâ. Ani bir kararla

asansöre doğru koştu ve düğmeye bastı. Kapıyı açıp kendini içeri atmıştı ki yukarı kattaki kiracının her zamanki telâssız temposu ile asansör kapısı önünden geçip gittiğini gördü camın arkasından.. Derin bir nefes aldı ve ekmeğin yumuşak kâğıdı ile alnına biriken terleri sildi. Ama o ne?.. Asansör birden harekete geçmiş, aşağı doğru inmeye başlamıştı. Dehşet içinde bağırdı:

— Aman Allahım bu ne?.. Bu ne felâket?..

Şimdi ne yapacaktı?.. Asansör aşağı inince çağıran kimse, belki de televizyoncu, yahut komşularından biri, kapıyı açacak ve onu böyle çırılçıplak görecekti. Asansörün süzile süzile kendi katlarından uzaklaşmasını hayal meyal farkettiler. Kâbusta gibi parmağını bile oynatamıyordu. Birden kendini toplayıp:

— Hayır bu olamaz, olamaz, diye haykırdı ve son bir hamle ile asansörün iç kapısına atıldı. Müthiş bir kuvvetle asılıp kırar-

casına açtı. Böylece asansör iki kat arasında asılı kaldı. Aşağıdan birisinin yüksek sesle ve öfkeyle söylendiği duyuluyordu. Şimdi ne yapmalı idi acaba?.. Kapıyı kapasa belki de asansör aşağı gidebilirdi. Böyle beklese aşağıdakının alarım düğmesine basması ihtimali vardı.

Önce dikkatle alarım düğmesini söktü, sonra kapıyı kapayıp kendi katının düğmesine bastı. Muvaffak olmuştu. Asansör tekrar yukarı hareket etti ve durdu. Ama ne yazık ki aksiliklerin arkası gelmiyordu bir türlü... Bu sefer de kapı açılmıyordu!

Artık her türlü ihtiyatı unutup kapıyı yumruklamağa ve haykırmağa koyuldu:

— Mariaaa!.. Aç şu cenabetin kapısını, içerde kaldım, aaa!

Kapı hakikaten akıl almaz bir mucize ile açıldı ve eşikte, yaşlı bir kadın olan komşuları belirdi.

Yaşlı kadın önce bir müddet ne olduğunu anlamadan öylece baktı, baktı.. Sonra müthiş bir çığlık attı:

— Aman Allahım, fırını çırılçıplak asansörde!.. İmdaat!..

Ve böyle haykırarak telefon etmeğe, polis çağırmaya koştu. Bu gürültüyü duyup ne olduğunu anlamak isteyen komşular teker teker dışarı dökülmeğe başladılar:

— Deli var deli!

— Oh! Ne korkunç!..

— Çabuk içeri kız, bakma!..

Adamcağızın karısı Maria, bu meraklıların en sonuncusu idi... Nihayet kapıyı açıp başını dışarı uzatınca çıplak adam yıldırım gibi bir hızla kendini evden içeri attı ve banyo filân yapmağı düşünmeden derhal giyinmeğe koyuldu.

Aradan on dakika geçmiş, gürültü biraz yatışmıştı ki kapının çalındığı duyuldu.

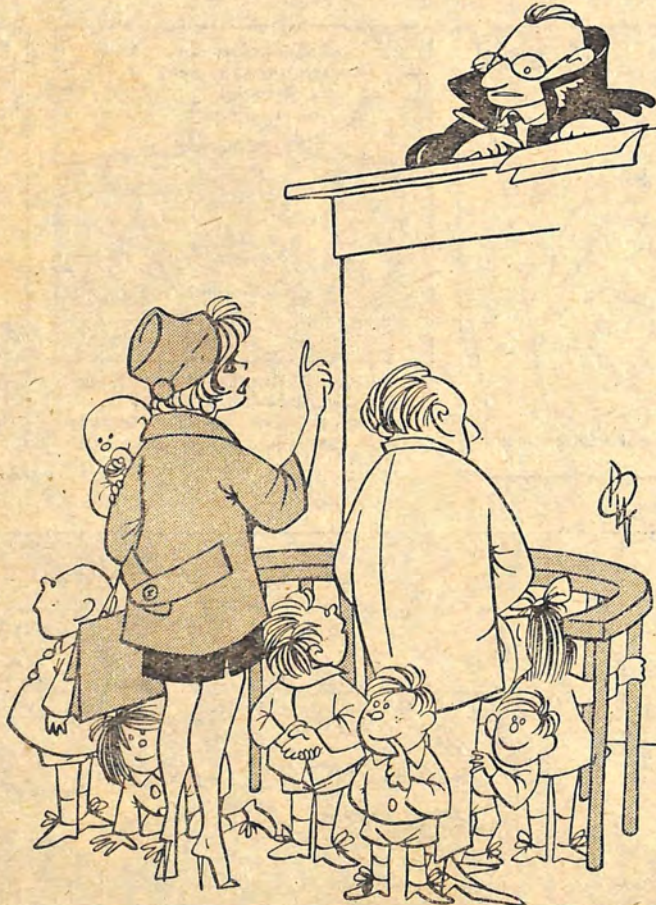
Adam, hâlâ heyecanı üstünde:

— Herhalde polis olacak... dedi ve telâşla kapıya koştu:

Ama polis değildi gelen... Gelen, televizyon firmasının tahsildarı idi!

Çeviren :

Semiramis Aydınlık

— Bunca yıldır evliyiz, bir defacık anlaşılmadık hâkim bey!..

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:

Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Abone bedeli: Yıllığı 50 Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllık 100, altı aylığı 50 lira.

Uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ :

Divanyolu Klodfarer caddesi,

No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

Telefon : 22 18 11

İLAN FİATİ :

Kapak içi, santimi 20 lira,

iç sayfalar 30 liradır.

Fiati : 100 kuruştur.

Bu gazete Basın ahlak yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Milletler Gülüyor

Yazısız

Güzel hizmetçi

Evin hanımı, hizmetçiyi kovunca, güzel ve alımlı kız fena halde kızdı. Valtizlerini toplayıp kappidan çıkarken, birdenbire aklına bir şey gelmiş gibi durdu, arkasından kapıya kadar gelen evin hanımına döndü:

— Beni kapı dışarı etmenizin sebebini biliyorum.

Madam, sert sert kızın yüzüne baktı:

— Neymiş sebebi, anlat seni dinliyorum..

— Ben madamdan daha güzelim.

Hanım hiç öfkelenmedi...

Hizmetçi kız devam etti:

— Sonra... tuvaletler, elbiseler bana madamdan daha çok yakışmış. Bunu da Bey söyledi...

Evin hanımı gene soğukkanlılığını bozmadı.

Hizmetçi kız:

— Dahası var! Madamdan daha iyi sevişiyordum.

Madamın gözleri şimşek şimşek sordu:

— Yoksa bunu da Bey mi söyledi?

Hizmetçi kız rahat rahat:

— Hayır Madam! dedi, bunu şoför söyledi!...

Yardımcı!

Gazeteci eczaneden içeri girdi, tezgâhın arkasındaki beyaz gömlekli adama sordu:

— Sekizinci çocuğu dünyaya gelen eczacı siz misiniz?

— Hayır! dedi tezgâhtaki adam, ben onun yardımcısıyım!..

FEDAKÂR BALIKÇI

A NDRÉ, kayaya sırtını dayamış, elinde oltası, hayâl kuruyor, eğer zokaya bir şey değerse bu arada onu da yukarı çekiyordu...

Sarı yüzlü zayıf bir adam yanına sokuldu:

— Günaydın Mösyö André! Ne yapıyorsunuz?.. diye sordu.

— Eh! İşte gördüğünüz gibi, balık avlıyorum! Ya siz ne yapıyorsunuz?

— Ben de intihar edeceğim!

Ve genç adam lâtını bitirir bitirmez hemen kendini suya attı.

André bir saniye bile düşünmedi, hemen arkasından o da atladı. Yaka, paça adamı kıyıya getirdi. André daha ayağını toprağa basmamıştı ki öteki kendini gene suların koynuna bıraktı. André de peşinden tabii! Tekrar kıyıya geldiler. Kurtarıcı oltasını eline aldığı sırada ne görse beğenirsiniz? Bedbaht adam gene suya atmış kendini...

Çok ileri gitmişti... André cesurdu. Üçüncü defa suya atılmaktan çekinmedi. Onu kıyıya çıkardıktan sonra bir güzel de nâsihatte bulundu ve sonra oltasını eline aldı...

Oturdu beş dakika olmuştu ki omuzuna bir el dokundu. Başını kaldırıncaya karşısında orman bekçisini gördü.

— Bu ne biçim iş? dedi bekçi. On adım ötede biri kendini asmış, siz de burada hiçbir şeyden habersiz, sakın sakın balık avlıyorsunuz! Akıl alır gibi değil!...

— Özürl dilerim ama... dedi André, onu üç defa boğulmaktan kurtardım, ağaca çıktığını görünce de Hih... artık akıllanıyor galiba, üstünü başını kurutacak diye düşündümdü...

— Aloo.. Burası kadın berberi.. Çabuk bir itfaiye!

Ameliyat

Doktor Marius aylarca tedavi ettiği, buna mukabil bir kuruş koparamadığı hastalarından Panard'a rastladı. Hastası önünde, bir tavşan çevikliği ile Saint Charles garının merdivenlerini ikişer ikişer iniyordu...

— İyileşmişsin Panard diye seslendi arkasından.

— Gördüğünüz gibiyim doktor!

— Hangi doktora tedavi oldun?

— Bizim köşedeki Kökçü var ya!...

— Vah, vah! O'nun eline düştüysen cebinde metelik kalmamıştır. Ne kadar para verdin?

— 500 frank.

— 500 frank mı? Eğer bu kadar verebileceğini bilseydim sana istediğin ameliyatı yapar, hattâ bacağımı bile keserdim!...

Çalgıcı dilenci

Müzik âleti çalarak dilenmek Avrupa'da en çok kullanılan bir usuldür. Akordeonuyla popüler melodiler çalan bir tanesi de Paris'in en işlek metro istasyonunun girişine yerleşmişti... Onu gören bir polis yanına yaklaşıp sordu:

— Burada durmak için müsaadeniz var mı?

— Hayır!

— Öyleyse bana refakat edin! Dilenci biraz duraladı sonra:

— Peki diye kabul etti. Hangi şarkıyı söyleyeceksiniz?

— Uykusuzluğa bir çare buldum, eski aşk mektuplarını okuyorum!

SİNEKLER!

Genç bir İngiliz subayı tropiklerdeki «Büyük Britanya İmparatorluğu» eyaletlerinden birine görevli olarak tayin edilmişti.

Oraya geleli iki saat olmamıştı ki sinekler ve sıcak onu adamakıllı sersemletmişti. Hele o koskocaman sinekler yok muydu!... Kapıda nöbet tutan yerli siyahi nöbetçi ise beyaz askeri meraklandıracak kadar sakın ve halinden memnundu.

Beyaz asker, nihayet dayanamadı sordu:

— Sinekler seni rahatsız etmiyor mu?

— Hayır!

— Haydi gündüz neyse, geceleri ne yapıyorsunuz?...

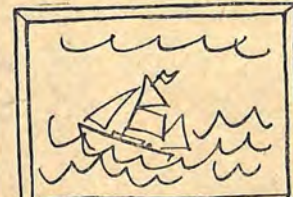
— Gayet basit kumandanım, gecenin ilk yarısında sineklere aldırış etmeyecek kadar sarhoş oluyorum, gecenin ikinci yarısında ise onlar bana aldırış etmeyecek kadar sarhoş oluyorlar...

2

3

Dalga

Biz bu köyleri hükümetimize toptan satmalıyız ki yanglelim yanpalıyalım şehirde... Bir daha bu dağbaşlarına gelirsem, ayağım kırılınsın... Herkesin gözü toprak ağalarında. Yahu, şehirdeki apartıman ağalarını gören var mı? Benim kaç köyüm var? Yirmiliç... Her köyü bir apartımana satıyorum, var mı diyeceğin? İstanbul gibi, Ankara gibi yerde yirmiliç apartıman ne demek? Hadi, yirmi apartımana, onbeş apartımana sattım, on apartımana sattım ulan... Peşin, on apartımana... Bana bu köyler, her yıl on apartıman geliri getirir mi? Yooo... Ama, hükümet toprağımızı alınca, paramızın hepsini peşin vermezmiş de taksite bağlarım. Bağlasın... Onun peşin verdiği bize yerde artar bile... Gerikalan taksiti de çift katlı ekmek kadayının üstüne kaynağı... Ben niçin yıllarca demokrasi diye bağırıp durdum? İşte bundan... Demokrasi oldu mu, önünde sonunda ister istemez sosyal adalet olacak. Sosyal adalet olunca da, hükümet mecbur, bize paraları verip elimizden satın alacağı bu toprakları köylüye dağıtmaya... Ama her köy sahibi istemez bunu...

— Tabii... Sizin gibi namuslu Bey nerde?

— Ne namusu yahu... Herifin elinde kan değerinde toprağı var, bizimkiler gibi kel-kurak değil... Onun için, istemediler demokrasiyi ki, sonunda toprak reformu olup da kan değerinde toprakları ellerinden gitmesin... Ama hükümet, hükümet değil ki... Ben neden bu Burhan Bey'i tutarım? İşte bunun için... Bunun gibileri Meclis'e doldurduk mu, tamam... Dangalak köylü anlasa bunu... Anlasa ki, toprak reformu çok iyi bişeydir. Ama anlamaz... Katiyen istemez toprak reformunu...

Bu konuda epiy anlattıktan sonra: — Daldık, dedi, seni erken çağırmanın sebebi şu: Ben az sonra gidiyorum. Bir daha buralara ne zaman dönerim bilinemiz... Hele şu seçimlerin sonunu alalım da... Burhan Bey gelmiş, konuşup görüşmüşünüz. Seni çok beğenmiş... Şahan Kaymakam da söylemiş sana... Şimdi sen ne yapıp edip... anladın mı, bu Burhan Bey'e bizim buralardan oy kazandıracaksın...

— Biz elimizden geleni... — Ne demek... Elinden geleniymiş? Olacak!

Bey beni uğurladı, döndüm. Bu toprak reformunun başına ne işler açacağını ben nerden bilirim? Ben yine hiç kimseye toprak

moprak dağıtılacak diyecek değildim. Beni aldatan öteki aday oldu. Boru Burhan'ın ayağı uğurlu mu geldi nedir, şehirden kopan adaylar doğru bana, el öpmeye hayır duamı almaya geldiler. Atatürkçülükte hiçbirimiz Boru Burhan'dan aşağı kalmadığı için, hepsi de seçmenlerinin gözüne girmek için, kalabalık içinde bana olan saygılarını göstermeğe çalışıyorlardı. Kendime güvenim gittikçe artmıştı. Demek ne istersem o olacaktı. İşte elimi öpmeye gelen adaylardan bir akıllısıyla konuşurken, partisi seçilip iktidara gelirse, neler yapacaklarını sordum. Toprak reformu yapacaklarını söyledi. Sonradan da adamlarımdan duyduğuma göre, köy köy dolaşan bu aday, köylülere şöyle diyecekmiş:

— Bunca yüzyıldır sömürülüyorsunuz, nedir sizin çektiğiniz yurtdaşılarım! Biz sizi, bu yoksulluktan kurtaracağız...

Köylüler içinden bir aksakalı: — Nasıl kurtaracaksınız? diye sorunca, o da:

— Hiç bir Bey yirmiliç köy sahibi olabilir mi? demiş. Bu ne büyük haksızlıktır. Bey'in elindeki toprakları alıp size vereceğiz... Siz de tarla-torba sahibi olacaksınız...

Aday anlatırken, anlatırken, köylüler birer-ikişer dağılıp herifi, kahve sandalyesinin üstünde, tünekte horoz gibi tek başına bırakmışlar.

Bana bunları anlatan bizim eski yabaşı Meko'ya:

— Peki, neden öyle yapmışlar? diye sordum, toprak istemiyorlar mı?

Meko: — İ-h!.. dedi.

— Neye Meko? Sen de istemez misin?

— İstemem Şih Efendim...

Hiç istemez olur mu? İster, bal gibi de ister ama, Bey'in kulağına gider diye korkusundan, istemem, diyor.

Evet... Boru Burhan adına seçim propagandası yapmak için, köylere, kasabaya inmem, halk arasına girmem gerekiyordu. Ama Bey'in dediklerini de unutmuyordum. Kış ayazında denize dalmak neyse, halkın içine girmek de öyle olacak, bir girip bir çıkacaksın... Yooook, öyle yapmaz da halkın içinde kala kalırsan, halk bakar ki, kendisinde de iki kulak var, Şeyh'te de, kendisinde de iki göz var, Şeyh'te de, kendisinde ağır var, Şeyh'te de... Hiçbir farkı yok. Şeyhin de kendisi gibi bir insan olduğunu anlayınca, gözünde değeri kalmaz... Bey'den daha pek çok akıllar öğrendim ki, yazılsa, her insanın her yaşta öğrenmesi gerekli bilgiler olur.

TEK DELİK

Kasabaya gittim ki, ahâliye «Burhan Bey'i seçin, oyunuzu ona verin!» diyeceğim. Günlerden cuma... Mübarek gün indim ki kasabaya, camide cuma namazı da kılar, öyle dönerim. Bu benim o kasabaya ilk inişim. Fakat beyim, buralarda benim namım yayılmış, adım almış yürümüş ki, nasıl anlatmalı bilmem... Hind'in, Yemen'in padişahı da ancak işte böyle karşılanır. Siz şu tersliğe bakın, benim kasabaya indiğim gün, milletvekillerinden biri de seçim propagandası için oraya gelmiş. Ama adamı karşılayan olmamış. Kendi partisinden bir-iki karşılayıcı çıkmış o kadar... Oysa, başka zamanlar kasabaya geldi mi, yediden yetmişe yoluna dökülürlermiş... Bütün kasaba halkı bana karşılayıcı çıktıklarından, milletvekili öksüz oğlan gibi ortalarında kalakalmış. Fakat gayetle zihni açık ve de gayetle usta politikacı olduğundan, benim kasabaya geldiğimi duyunca:

— Aman... Beni anam kadir gecesini mi doğurdu... Bu ne kısmet! Beni Şeyh Efendi hazretlerinin huzuruna götürün!.. demiş.

Ben caminin kapısından, bir de baktım, beni çevirmiş olan kalabalığı yara yara, ortalığı dalgalandırarak bir adam üstüne doğru atılmakta... Herif geldi, gelmesiyle ayağıma kapanıp:

— Bastığın yere kurban olayım Şeyh Uryanî hazretleri... Ben seni göklerde ararken yerde buldum... Her gece rüyama girmekteşin... Ni yaza geldim... diye dilenci dualarına başladı.

Muhafızım olarak yanımda getirdiğim eskiyabaşı Meko'nun kulağına:

— Kim bu aşşalık herif? diye sordum. Meko da, adamın buranın eski milletvekili olduğunu söyleyince, herifi elinden tutup «Estağfurullah...» diyerek yerden kaldırdım... Cuma namazına daha vakit olduğundan, çarşısı dolanmaya çıktı. Milletvekili koluma girmiş ki, karşı esnafı onu kolumda görsün de gözlerinde kredisi artsın... Eski milletvekiliyle beni yanyana görünce ahali de costu mu... İki üç takım davul zurnayla yolumuzun üstüne çıktılar... Davul zurna bana değil tabii, milletvekiline... Eskiden her gelişinde davul zurnayla karşılanırmış. Ama bu sefer, kasabaya benim gelişim yüzünden karşılama töreni

yapamamışlar. Şimdi ikimiz birlikte olunca, adamın partisi de fırsattır deyip davulları zurnaları ortaya çıkarmış ki, sanki ben de onun partisini tutuyormuşum gibi gösterecekler... Yahu, biz, Boru Burhan'ı seçirelim derken, şimdi bu adamı bir daha mı seçtireceğiz? Herif de balçık gibi, bir buluşık ki, bitirli elinden sıyrılmıyorum.

— Bana izin... dedikçe, elime ayağıma yapışıp:

— Aman Şeyhim, fakiri yalnız bırakma! diye yalvarıyor...

Böyle diye diye beni kendi partisinin binasına soktu. Ben oranın parti yeri olduğunu bilemedim, içeri girmezdim ya, neresi olduğunu bilemedim... İçeri girdik. Demli çaylar geldi. Binanın önünde, davullar dövülmekte, zurnalar çalınmakta...

Milletvekili, dışarda davul zurna çalarak oynayanları gösterip:

— Cumhuriyetin onuncu yıldönümü şenliği gibi... dedi.

Herifi bozmak istediğimden:

— Neden onuncu yıldönümü de yirminci yıldönümü töreni gibi değil? dedim.

— Çünkü, dedi, onuncu yılında Cumhuriyet taze olduğundan şenliği de yamandı, içtendi. Onuncu yıldönümünden sonra Cumhuriyeti her yıl daha çok eskittiklerinden, artık Cumhuriyet bayramlarının eski tadı kalmadı, angaryaya döndü...

Baktım, adam çok esprili... Nükteyi konuşmaları hoşuma gitti. Bu da Bey gibi. Odada ikimiz kalınca, kalabalık içinde bana gösterdiği aşırı saygısı kalmadı.

— Onuncu yıldönümünden sonra Cumhuriyetin eskidiğini nerden çıkardın? dedim.

Her ne kadar şeyh isem de, bir milletvekiline karşı, ne olur ne olmaz diyerek, ondan daha cumhuriyetçi görünmek için ekledim:

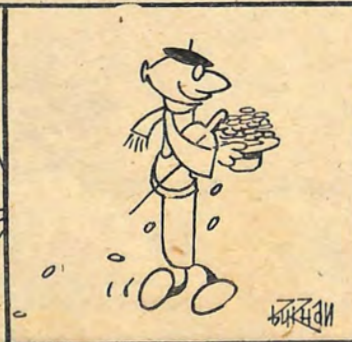
— Allah sayesinde cumhuriyetimiz her yıl, daha tazelenip, gürleşip yeşillenmekte, çiçeklenmekte... Ve de dal budak salmakta... Niçin her yıl eskisin?

— Niçin mi? dedi, baksana yahu... Milleti kandırıp oylarını alacağız da milletvekilî seçileceğiz diye, senin gibi hoca takımının, şeyh takımının eteğini yalamaya, kıymı öpmeye başladık... Daha ne olsun...

(Devamı var)

KALENDER NİVAZİ

Çizen: BURHAN

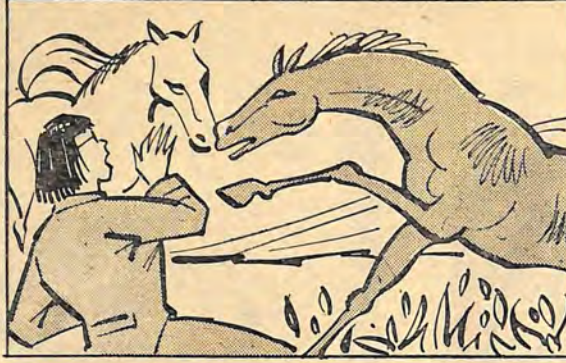
GÜLİVER BİLGİÇLER ADASINDA

"BÜLENE
SEREN"

36

"İKİ AT GÜLİVER'İN KARŞISINDA KONU-
ŞUR GİBİ HAREKETLER YAPIYORLAR,
ARADA BİR ONU DİKKATLE SÜZÜ-
YORLARDI ..."

BİR ARA, İKİSİ DE BAŞUCUMA DİKTİLEREK, BENİ DAKI-
KALARCA SÜZDÜLER... HATTÂ DOKUNARAK İNCELEDİLER...
BİRİSİ BİLEĞİME TIRNAĞINI ÇARPIPACITINCA, ÖYLE
BİR BAĞIRDIM Kİ, SİÇRAYARAK GERİ ÇEKTİLER!

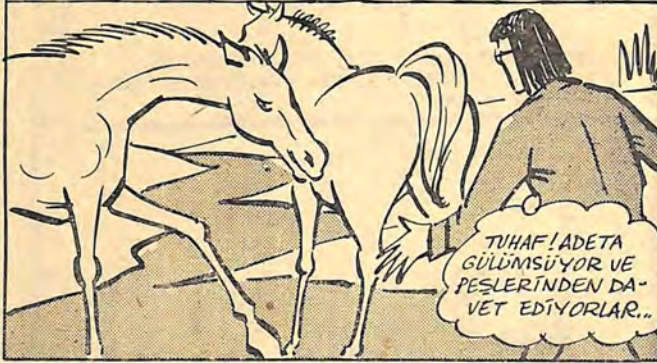
ÖYLE DÜZENLİ VE AKILLI, ÖYLE
ANLAYIŞLI VE İHTİYATLI HARE-
KET EDİYORLAR Kİ, HERHALDE
TEBDİL GEZEN İKİ BÜYÜCÜDÜR
BUNLAR...

İNANCIMI SARSMADAN ONLARLA KONUŞMAYA BAŞLADIM.

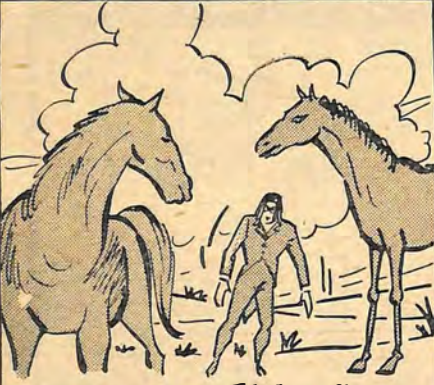

EFENDİLER, EĞER KUVVETLE SANDIĞIM GİBİ, BÜYÜCÜ
İSENİZ HER DİLİ ANLARSINIZ... ONUN İÇİN SİZ LÜTÜF-
KAR EFENDİLERİME SUNLARI SÖYLEMEYE CESARET EDİ-
YORUM... TALİHSİZLİĞİ YÜZÜNDEN ÜLKENİZE DÜ-
ŞÜP NE YAPACAĞINI SAŞIRMIS BİR ZAVALLI İNGİ-
LİZİM!.. NE OLUR, ALAY ETMEYİN BENİMLE!..

NE YAZIK Kİ SÖZLERİM İSTEDİĞİM SONUCU VERMEDİ. ONLAR
YİNE KARŞILIKLI BİRCOK KERE KİSNE DİLER... AÇIKÇA GÖR-
DÜM Kİ DİLLERİ ADAMAKİLLİ DUYGULARINI İFADE EDİYORDU.
BEN DE ELİMDEN GELDİĞİT KADAR ONLARA BENZER SESLER
ÇIKARMAYA ÇALIŞTIM. HAYKRETE VE DİKKATLE DİNLEDİLER.

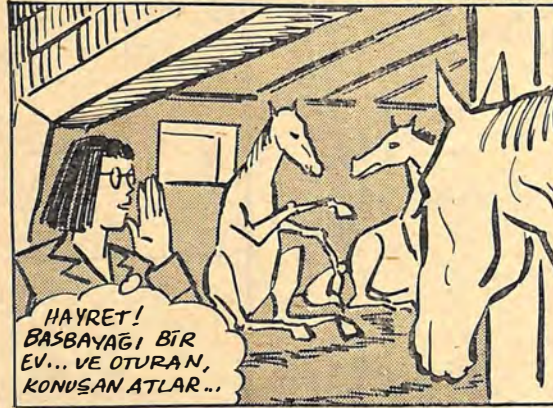

TUHF! ADETA
GÜLÜMSÜYÖR VE
PEŞLERİNDEN DA-
VET EDİYORLAR...

GERÇEKTEN, TAKİBETTİĞİMİ GÖRÜNCE Ö-
NÜME DÜSTÜLER BEN YORULUP, DURAK-
LADIKÇA, ANLAYIŞ GÖSTERİYORLAR,
SABIRLA DİNLENMEMİ BEKLİYORLARDI...

GİDE GİDE AHİRLARA BENZER YAPILARIN BULUN-
DUĞU BİR KÖYE GİRDİK... EN BASTAKİ YAPILAR-
DAN BİRİ ÖNÜNDE DURDUK. İÇERİYE BAKTIM.

HAYRET!
BASBAYAĞI BİR
EV... VE OTURAN,
KONUŞAN ATLAR...

O ANDAN SONRA, ARADAN AY-
LAR, YILLAR GEÇTİ Kİ, HALÂ
ATLARIN ARASINDA YAŞA-
MAKTAYIM... AKIL ALMAZ
BİR MEDENİYETİN ÂDETLERİNE UYMUŞ, DİLLERİNİ
ÖĞRENMİŞTİM...

İNSANLARIN İĞRENCİLİK VE KÖTÜLÜKLERİNDEN TAMAMEN UZAK-
TA, TABİATIN EN ASİL HİSLERİYLE YAŞAMAYI ÖĞRENMİŞTİM...
MUTLU, FAKAT, ÇOK YALNIZDIM. KENDİ ELİMLE YAPTI-
ĞIM, HER AN HAREKETE HAZİR BİR KAYIKLA, ENGİN-
DEN GECEK BİR GEMİ KOLLUYORDUM...

BİR GÜN AYRILACAĞIZ
SAYIN EFENDİM, AMA
ASALETİNİZİ BÜTÜN
CİNSLERİME DUYUR-
MAYA ÇALIŞACAĞIM...

HOŞÇA KALIN DOSTLARIM,
BİZ YİNE KAVGALARIMIZA KO-
ŞUYORUZ... HAMURUMUZ BU!

TANRI, BU FIRSATI UZUN BİR ZAMAN SONRA
VERDİ... HEM DE EN GÜZEL ŞEKLİYLE... ÇOK DOS-
TUM OLAN BİR KAPTANIN TAYFALARI SU ALMAK
İÇİN KARAYA ÇIKMIŞLARDI...

BİTTİ

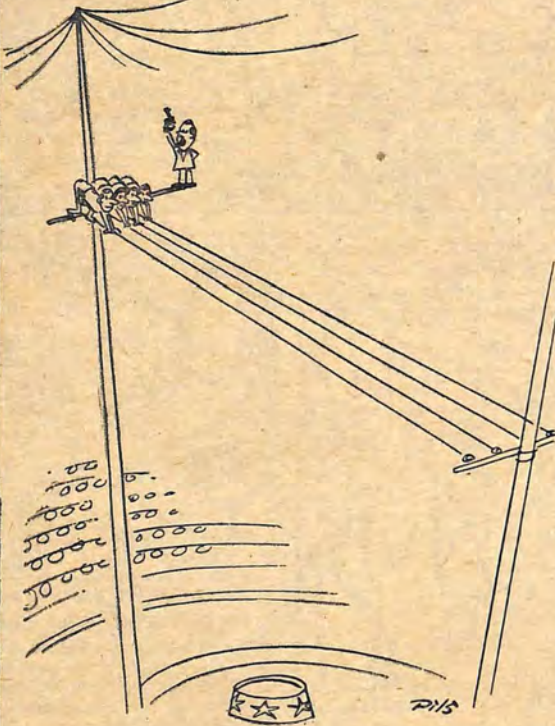
Dünya Karikatürleri

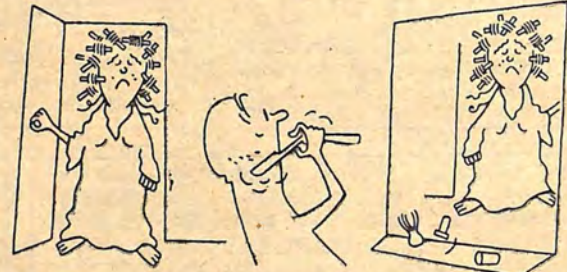
-BEYFENDİ DAVETLİ DEĞİL, ALTIMIZDAKİ KİRAÇI... GÜRÜLTÜDEN ŞİKAYETE GELMİŞLER DE...

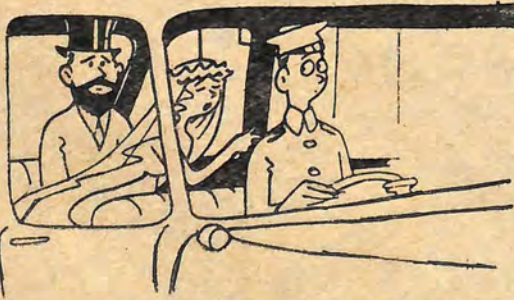
-VAY CANINA BEN BANKA SANMIŞTİM BURASINI !..

YAZISIZ

YAZISIZ

-ŞOFÖR, İLK BERBERİN ÖNÜNDE DUR!

Dünya şöhreti
Ali Muhiddin Hacibekir

Evinize hergün bayram tadı getirir!

(AK-32)

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLAMLARINIZ İÇİN
HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Telex adresi : BASINKURUMU

(Basın: 8135-33)

1966 YILINDA

3,5
milyon

UĞUR K.

AKBANK

(AK-34)

En aydın dünya görüşü

DÜNYA
OKUYANLARINDIR!

(AK-35)

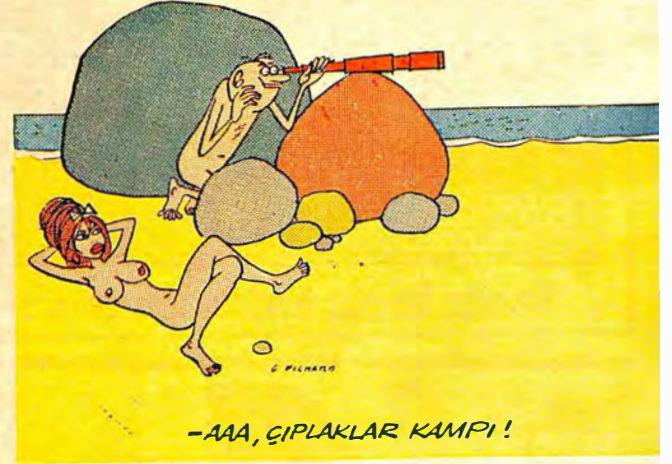
Akbaba

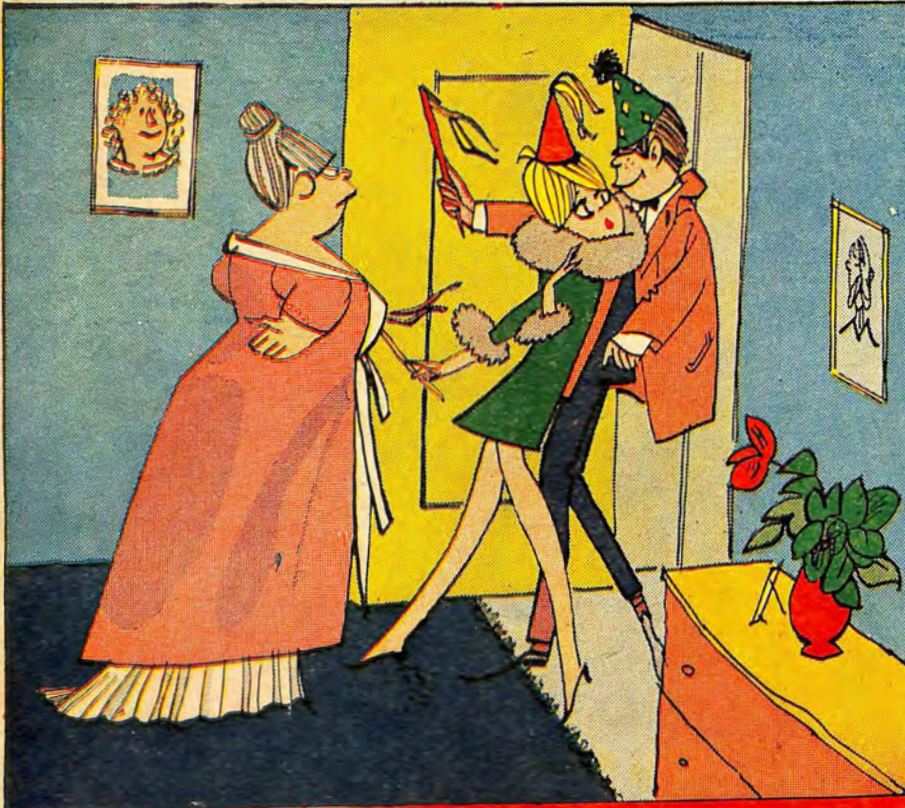
-BİR TEHLİKE VAR MI DOKTOR ?..
-VALLAHİ NE SÖYLEYİYİM ?.. KOCANIZ
GELİVERİRSE VAR !

-SİZİ BEKLETECEĞİM... ÇANINIZ SIKILMASIN
DİYE BARI YANINIZDA GİYİNEYİM !

-AAA, ÇIPLAKLAR KAMPİ !

- AMAN ANNE, İYİKTİ FARKINA VARDIN, SAHİ KOCAM DEĞİLMİŞ...

-BİZİM FİZİK HOCASI... NASIL ?..
-FİZİĞİNE DİYECEK YOK !